" MA KIENITX MEWTA "

Addattament Radjofoniku

Ta'

Charles Attard.

Mill-Kummidja:

(LO SBAGLIO DI ESSERE VIVO)

Ta'

Aldo De Benedetti.

JIEHDU SEHEM:

MARIA LARI	***	* * * * * * * * * * * * *
ADRIANO LARI	***	* * * * * * * * * * * * *
CESARE GUGLIELMI	***	* * * * * * * * * * * * *
ID-DEFFIEN	***	* * * * * * * * * * * * *
PAOLA	***	* * * * * * * * * * * * *
ROSINA	***	* * * * * * * * * * * * *
~~KAMERIERA~~ LUISA	***	* * * * * * * * * * * * *
SINJURA XIEHA	***	* * * * * * * * * * * * *
SINJUR TA' POZIZJONI GHOLJA		* * * * * * * * * * * * *
LINA	***	* * * * * * * * * * * * *
SILVIO	***	* * * * * * * * * * * * *
TERESA	***	* * * * * * * * * * * * *
MARIO	***	* * * * * * * * * * * * *
SERGIO	***	* * * * * * * * * * * * *

++++++++++++++++++++++

N.B. Dil-Kummidja giet maqluba ghal Malti u Addattata ghax-Xandir bil-permess ta' l-Awtur.

Il-Final tal-Kummidja gie mibdul u addattat ghas-Semmigha lokali.

++++++++++++++++++++++

M A L T A

1958.

" M A K I E N I T X M E W T A "

MUZIKA: . . . . F/O:

F/I: Henda mikaura minn kant ta' ghasafar. (Pawsa)

Deffien: Ahfruli, sinjuri... qabel tibda din il-grajja, nixtieq nghidilkhom xi haga... Qieghed inkellimkhom minn post imdawwar bis-sigar... kull fejn iddawwar wiccek, fjuri.... hdura ma' kullimkien... dehera li tghaxxaq... dehera li tixxiebah ma' xi gnien sabieh u hlejju, b'dan kollu, dan il-post, in-nies, issibu b'isem iehor... Dan hu li riedt nghidilkhom... Dan il-lok, m'hux gnien, imma Cimiteru... M'hawn xejn biex wiehed jimpressjona ruhu u nghidilkhom li m'hux tassew li c-Cimiteri huma postijiet ta' dwejjaq; dawn huma ghajdud folos. Ic-cimiteri huma gonna kbar... gonna sbieh u jkkultivati... l-izjed postijiet hienda li wiehed jista' jsib f'kull Belt... Isimghu ftit... X'paci! X'henda! Jinstema' biss il-kant ta' l-ghasafar... l-huttaf, l-usinjoli... il-pittirossi... f'dan il-post, jinsabu eluf minn dawn.. Hawnhekk, huma jsibu l-kenn u l-mistrieh. Fl-ibliet u fil-Bniedmin, jaraw ghadu... L-ghasafar jafu li hawn hadd ma jaghmlilhom deni... Filoghodu, iqajmuni bil-kant taghhom... Bilhaqq, insejt nghidilkhom... Jien huwa d-deffien tac-cimiteru... Nghix fi dwejra qrib il-bieb tad-dhul. Zewgt-ikmamar, kcina zghira u daqxejn ta' gnien. Forsi tghiduli, m'hux gost li wiehed jghix f'cimiteru... Dan il-hsieb huwa falz ukoll. Ghall-ewwel li gejt hawn, kont impressjonajt ruhi xi ftit, imma mbaghad, bil-mod, il-mod, drajt u drajt sewwa. Issa, ili hawn tmistax il-sena u nghidilkhom li ma nsibx ahjar minn hawn. Filghaxija wara li nghalaq il-kancell, noqoghod bilqeghda fil-bieb, inpejjep pipa tabakk, insieheb biss mid-dawl dghajjef tal-fanali li jinsabu inxerda l-hawn u l-hinn. Ma ghandniex x'inghidu, m'hix haga sabieha li wiehed jghix dejjem wahdu; l-aktar fix-xitwa, mita l-jum huwa qasir hafna u ljieli ma jintemmu qatt. F'dan ic-cimiteru, kont inkun izjed hieni kieku kont mizzewweg... Ipprivajt kemm il-darba, qatt ma rnexxieli insib wahda li riedet tghix hawn.... In-nisa, tafu inthom, kif inhuma... Wara kollox, nahseb li swieli gid li bqajt wahdi ghaliex huwa wisq ahjar li wiehed jghix mal-mejtin milli mal-hajjin. Il-mejtin huma nies twajba, ukoll jekk f'hajjithom kienu nies hziena. Il-fjuri jaslu hawn ta sikwiet, imma dawn anqas ihabtuk wisq ghaliex jibqghu kif wiehed iqeghedhom bla ma jiccaqalqu. Il-mejtin li jinsabu f'dan ic-cimiteru, issa, sirt nafhom kwasi kollha. Naf isimhom u naf ukoll il-grajja taghhom. Billi ili hafna naghmila maghhom, inhossni sirt migbud lejhom. Kieku ghadhom jistghu jifmhu u jisimghu, kieku x'aktarx li huma ukoll ingibdu lejja. Jien nistaghom kollha xorta wahda... ghalija, kollha l-istess, ghaliex tafu inthom, hawn ukoll jinsabu l-fqar u s-sinjuri. M'inhix nidhaddet mill-flus... hawn il-flus ma jghoddu xejn. Fic-cimiteri l-ghana u l-faqar jitqiesu xort'ohra. L-ghonja huma dawk li ghandhom lil xi hadd jigi jarhom kulljum... dawk li ghandhom il-qabar mimli fjuri .. il-faqar, bil-maqlub, dawk li m'ghandhom min jiftakar fihom... dawk li ma jkollhomx sjarat... li ma jkollhomx fjuri... Biex tifmuni, hdejja, hawn qabar sabieh hafna... Il-monument li ghandu fuqu huwa maestus... kolonni tal-bronz... l-Angli gharkuptejhom jitolbu...qabar li sewa patrimonju shih

: qalbi tghidli li kull mita jaghmel xi bicca xoghol tajba, jwarrab percentwal ckejken mill-qliegh biex jkun jista' jixtri l-fjuri ghal mejtin tighu... din ma fieha xejn, hux tassew? Jien nghid li das-sinjur jifhem li kull meta jixtri l-fjuri ghal mejtin, dawn igibulu r-risq.

Marisa) Enzo): L-ghodwa t-tajba!

Deffien: L-ghodwa t-tajba, sinjuri.

Hoss: (Passi jidbeghedu)

Deffien: Dawn kienu zewg zaghzagh... Tahsbux li dawn gew hawn biex jinnamraw... Le, le... dan ikun nuqqas ta' qima lejn dan il-post. Iz-zaghzugh, f'dan ic-cimiteru, ghandu l-qabar taz-ziju u x-xbejba, dak ta' nannitha... Iz-zewg oqbra nsertaw hdejn xulxin u allura tistghu tahsbu kif dawn it-tnejn tlaqqghu flimkien... Ghall-ewwel kienu jigu darba fix-xahar, imbaghad kull gimgha, issa, kull-jum... Minjaf, forsi anke mill-mewt tista' titnissel il-hajja.... Riesaq ragel hdejja... donnu qed ifittex lil xi hadd...

Adriano: Skuzi, hawn tahbat is-sezzjoni Nru. 22?

Deffien: Iva, sinjur, sewwa, sew, hawnhekk.

Adriano: Qasam 46?

Deffien: Iva. Tibda minn hawn u tasal sa dik il-moghodija.

Adriano: Grazzi.

Hoss: (Passi jidbeghedu)

Deffien: Lil dal bniedem, qatt ma naf li rajtu... Riega gej...

Adriano: Sinjur, jekk joghogbok xtaqt inkelmek.

Deffien: Serv tighek, sinjur.

Adriano: Ejja nersqu hdejn dan il-qabar....

Deffien: Tajjeb. Hoss (Passi)

Adriano: Dan il-qabar tighi... Tista' navda fik?

Deffien: Tista' isserrah rasek.... Imma, ghaliex qed tistaqsini? Ghadni ma nistax nifhem.

Adriano: Tweghedni li ma tghidx kelma minn dak li ser nghidlek?

(Pawsa)

Tweghedni?

Deffien: Inweghedek, imma....

Adriano: Ersaq l-hawn..... Qieghed tarah dan il-qabar?

Deffien: Iva!....

Adriano: Jien ninsab midfun hawn taht.

Deffien: Kif???

Adriano: Kif ghedtlek. Il-mejjet li hawn f'dan il-qabar, huwa jien, jien stess.

Deffien: Isma, habib, hawn m'ahniex il-manikomju... qeghedin f'cimiteru

ADRIANO/ Habib, tahsibx li jien miġnun... Dak li ghedtlek huwa minnu.

Deffien: Immaġini, habib, jekk trid ticcajta, ghamilli pjacir mur iccajta band'ohra, jekk le, iġġaghalni nghajjat lil pulizija.

Adriano: Le, le, issejjah lil hadd... Ghamilli favur... ersaq ftit ishor l-hawn... Nahliflek... qed inkelmek bl-akbar serietà... Aqra, aqra x'hemm miktub fuq din l-irhama...

(Jaqra b'lehen ixpusat) "HAWN JINSAB MIDFUN ADRIANO LARI"

(Waqt li jinstemghu hsejjes ta karti) Issa hares l-hawn... Ara, dan huwa certifikat... L-Identifikazjoni tighi... Sewwa qed nghidlek? Adriano Lari.

Deffien : (Beżghan) Imma....

Adriano : Qabbel... qabbel dak li hemm fuq dik l-irhama ma dak li hawn fuq dan ic-certifikat....Hekku... Imwieled f'San Giovanni, Persiceto, fit-18 ta' Novembru, 1899. Miet fl-4 ta' Awwissu ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ 1938. Issa s qra c-certifikat ta' l-Identità..."Imwieled f'San Giovanni, f'Persiceto, fit-18 ta' Novembru, 1899... id-data tal-mewt hawn ma tezistix ghaliex meta tawni dan ic-certifikat kont ghadni ma mietx....... Aqra... kompli aqra... l-Identità tghid li jiena mizzewweg... Issa hares lejn l-epigrafija... ara xi tghid... "Il- mara nkonsolabbli tqieghe d fuq dan il-qabar ... " U r-ritratti? Xi tghidli ghalihom? Arhom sewwa. Dak li hemm fuq il-porcellana u dan li ghandi fuq dan ic-certifikat huma fotografija wahda... Hares lejhom... Jixbhu ghal kollox lil xulxin .. Dan ir-ritratt kont hadtu hmistax il-ġurnata qabel miett... F'dan ir-ritratt kien ghad kelli l-baffi... Nahseb li taf ghaliex ż nehhewhomli dawn, hux veru? Temminni, issa? Imma xi grelek??? Jaqaw qed ihossok hażin???

Deffien: (Imbażża) Le, le... M'ghandi xejn... xejn... Ghalkemm indorri nittratta mal-mejtin, qatt ma bsart li ser jkolli nitkellem maghhom ukoll.

Adriano: Stajt nobsor lid-dehera tighi ser timpressjonak... Kieku kont minflokok, kien jiġrili l-istess... Oqoghod bilqeghda . hawn m'hawn kumplimenti... fuq il-qabar tighi, ninsabu f'dari ..... Hekk ahjar.... Tpejjep?

Deffien Le, grazzi.

Adriano: U issa li nsejtek ~~xxxxxxxxx~~ li jien tassew dak il-mejjet li jinsab midfun hawn tahtna, jehtieġ li nghidlek kif ghamilt biex hriġt minn dan il-qabar. Il-ġrajja hija ftit imhawda. Kieku din ma kienitx traġika kienet tkun ġrajja tad-dahq.

: Ismaghni... Jiena miett tmien xhur ilu... Sewwa, sew, fl-4 ta' Awissu, bhal ma hawn miktub fuq din l-irhama. Niftakar kien is-Sibt... Kont sejjer lejn id-dar, mill-Ufficcju... insejt nghidlek, kont impjegat mas-Società Siderurgika. Dak inhar, kienet xemx taqli.... f'kantuniera, ilmaht wiehed qed ibiegh id-dulliegh. Ix-xitan ittantani.. Xtrajt dulliegha shiha... Wasalt id-dar u kif kont tiela t-tarag, hassejtni qed nidderdar u kif wasalt fuq rasi bdiet iddur bija... Il-mara, kif ratni, bagghet thares lejja mbazza Staqsietni xi grali u kif kont ser inwigibha, sibt ruhi stendut ma' l-art. Il-mara ghajtet lil girien u dawn baghtu ghat-tabib minnufieh. Wara li zvistani, qal li ma kien hemm xejn gravi; qaghlhom iqeghduni fis-sodda u ordnali ftit benjoli fuq mohhi... Qallhom li l-ghada ghandi nisbah tajjeb. L-ghada sbaht mejjet...... Xi grelek? Jaqaw qed indejqek?

Deffien: (Kwazi itemtem) Le, le....

Adriano: Ghadni niftakar l-ahhar waqtiet ta' hajti. Kien ghad ma sebah. Marti kienet rieqda hdejja... F'daqqa wahda hassejt kesha tiela ma' riglejja u bil-mod, il-mod, bdiet iddur ma gismi kollu. Ittantajt nidharrek, ma rnexxilix... riedt nerfa' rasi, ghalxejn.... ma stajtx nidharrek... Anqas ghajnejja ma stajt neaqlaq... dawn kienu cassi jharsu lejn is-saqaf... Gismi ngazza ghal kollox... Marti stenbhet... Smajtha tistaqsini: "Adriano, kif thossok?" Riedt inwiegiba ... ma stajtx, b'dan kollu, kont qed nisma u xxxx nifhem kollox... Bdiet tghajjatli: "Adriano! Adriano! " Imbaghad hassejtha tqieghed idha fuq mohhi u fl-istess hin smajtha tghajjat ghajta tal-biza. Intebhet li jiena kont mejjet. Miskina .. bdejt nismaghha tibki u tolfoq.. hassejtha tghannaqni maghha u jsejjahli mill-gdid: "Adriano! Sbejjah Adriano tieghi!" He... issa li kont mejjet bdejt nidher sabieh ukoll. Gew il-girien u rnexxielhom johorguha mill-kamra tieghi. Bqajt nismaghha tibki u tolfoq.. bdejt nisma il-girien iduru mieghi, jitkellmu bil-mod bejniethom. F'daqqa wahda ilmaht id niezla fuq ghajnejja u minn dak il-hin sibt ruhi fi dlam cappa... kienu ghalquli ghajnejja u allura, hawn bdejt nibza. Forsi din kienet il-mewt? Waqt li jien ghadni nista' nisma', nifhem u nhoss, sejjer nigi maghluq f'qabar ghal dejjem, bla ma nista' nidharrek... bla ma nista' nghajjat... Smajt l-arlogg idoqq... smajt il-girien jitolbu ghalija .. hassejthom ilibbsuni bl-ahjar lbies li kelli... Wiehed minnhom, smajtu jghidilhom biex iqeghduli salib fuq sidri, imbaghad gie t-tabib, kiteb ic-certifikat tal-mewt tieghi u l-permess ghad-difna. Wara ftit hassejthom iqeghduni fit-tebut u qeghduli erba xemghat madwari... mita lestew, kullhadd telaq lejn daru. Wara nofs-in-nhar, bdew is-zjajjar. Marti ma kellha aptit tkellem lil hadd. B'ghajnejha maghluqa nxtehtet fuq divan biex tistrieh imma x'tistrieh, tistrieh... kull wiehed li jasal, beda ikellimha fuqi, jistaqsi x'kienet l-kawza u kull darba li marti kienet twiegeb, kienet tinfexx tibki. Zjajjar biex ituk l-ghomor huma tassew hazin kiefra... Donnhom lin-nies jiehdu gost iqanqlu mill-gdid in-niket f'qalb dak l-iljun... Dak li jkun sofra l-mewt ta' xi hadd mill-familja, jkun qed jaghmel minn kollox biex jinsa u jistabar imma hekk... zjara ta' habib u terga' tfakkru mill-gdid bis-soltu kliem ta' kondoljanzi...

<u>Fade Out:</u>

: sidri, ilmaht imdendel salib... nehhejtu minn fuqi, qomt u hrigt mit-tebut... Bdejt nixxengel, la naf bid-debbulizza u l-anqas bl-isturdament... ersaq lejn il-bieb u dhalt fil-kamra tal-pranzu....Ersaqt lejn marti li ~~kienet~~ bhall-issa kienet mitluqa fuq pultruna, rieqda, u bil-mod, missejtilha kemm, kemm, ida... Maria fethet ghajnejha u

Maria : (Issemma ghajta twila)

Adriano: Maria!... Maria!.... Alla tighi!! Intilfet!... Maria!... Maria!...

Bhall-issa kont nixhet f'riglejha... kienet mitlufa, xarrabtilha wiccu u f'daqqa wahda bdiet dbexxaq ghajnejha..

Maria!... Maria!....

Maria : (Imbazza, ittemtem) A..dria... no!...

Adriano: Iva!... Jien, Adriano... Ikellek bniena... tergax tintilef minn sensik... Maria, ibqa' kalma... nitolbok... Jien Adriano... Iva, jien, kolni kemm jien, haj mimli bil-ghomor... Missni... missni b'idejk halli tara l-verità.

Maria : (Ittemtem) Imma... kif?... Kif... jista' jkun?....

Adriano: Hage li ma titwemminx... Irgajt qomt.. Le, le... x'jiena nghid... Jien kont imqajjem il-hin kollu... ma stajtx nidharrek u issa, f'daqqa wahda....

Maria : Hallini immissek... Adriano!... Adriano!.... Hallini nbusek!.... Adriano tighi!.. (Jinstemghu jidhewsu) Le, le, titharrikx... Ibqa' kif int... qed nisthajjilni f'xi holma, holma tal-biza.... Imma tassew li ghadek haj? Hallini narak sewwa.. hallini nisma lehnek... Kellimni... Ghidli, sofrejt xejn kemm ilek mitluf?

Adriano: Ma nistax infissirlek... Tal-biza!... M'hux l-ugieh, le, dan ma kien xejn... imma l-biza .. il-biza kien terribbli... Gib quddiem ghajnejk ftit... kont qed nisma kollox .. l-ilhna, il-kliem, il-passi, il-biki tighek... Kemm gegbaltni nsofri, Maria.... Riedt nghajjat... Riedt nghidlek: "Le! Tibkix izjed.. M'inhix mejjet!" Ma stajtx... Ilsieni kien mejjet.

Maria : Alla tighi!.. X'biza!.... Imma kif? Kif ma ntebhux li kont ghadek haj?

Adriano: Ma nistax nifhem... Billi nista nahseb, id-dehera tighi kienet ta' bniedem mejjet... m'hux l-ewwel darba li grajt fuq kazi bhal dawn .. qatt ma kont nemmen.. kont nahseb li dawn kienu jkunu qlajjiet tal-gurnalisti . Kont imqarraqghaliex issa dan il-kaz gara lili .. Ghidli, Maria, x'kont naghmel kieku ma qomtx qabel nidzlumi fil-qabar?

Maria : Le, le... tkomplix, nitolbok... Il-hsieb biss li kont ser tigi midfun haj, jgennini .. Ghidli, Adriano, kif thossok issa? Trid nsejjah tabib?

Adriano: Le, le, Maria.. Jien nhossni tajjeb hafna.

Maria : Oqoghod bilqeghda, Adriano... l-istrapazz jaghmillek hazin.. jehtieg li issa jzomm ruhek kalm... toqoghod mistrieh.., imtedd, imtedd ftit fuq id-divan.

Adriano: (Dahqan) Le, Maria... Ikollok bniena... Ili mindut erba' u ghoxrin sigha... nghidlek issew, il-pozizjoni li kont fiha, ma tantx ghogbitni... l-aktar meta niftakar li kont ser nibqa f'dik il-qaghada ghal ghomri.

Maria : Issa kif ghandek aptit ticcajta wara dak li ghadda minghalik?

Adriano: U ghaliex m'ghandix niccajta? Bhall-issa qed inhossni ser intir bil-ferh.. Isa, Maria, tajjar dawk il-buli minn fuqhek... Ifrah, ifrah mighi li rgajna ltqajna... Ghidli, jaqaw m'inthix ferhana li rgajt rajtni?

Maria : Iva, iva... ferhana... Jien stess anqas naf x'nibda nghid... Ghadni ma nistax nemmen... inhossni miblugha... donni qed nibza minn dan il-ferh li qed inhoss bhall-issa.

Adriano: Imssajkna Maria... Ghalija, int xerridt hafna dmugh... Ghal kull dimgha li xerridt irrid ndahqhek dahqa... ahseb ftit... dawk ix-xeni ta' biki .. ta' niket l-int rajt f'din il-kamra, issa mbidlu f'xeni ta' ferh, ta' dahq... Ix-zjajjar tal-girien taghna, il-kondoljanzi... dawk il-gandlieri li ghadhom jixghelu .. ejja, ejja naraw x'effett qeghedin jaghmlu bhall-issa....

Maria : Le, le... dak it-tebut m'irridx narah.

Adriano: Xi gralek? M'niex qegheda tibza, issa? Jien ninsab hdejk... Sa ftit ilu ix-xena kienet tragika, issa saret farsa.... Xi jghid kieku xi hadd jidhol fuqna u jarana flimkien? Il-mejjet u l-armla labranzetta, jitkellmu bil-kalma kollha...

Maria : (Tidhaq ftit fit-tul)

Adriano: Issa brava.... Fl-ahhar qegheda tidhaq int ukoll... Issa kuntent... Ma nistax nara sitwazzjoni izjed tac-cajt minn din... Ftit ilu, jiena kont ninsab hemm, f'dak it-tebut... Int kont qegheda tibki, iddisprata; il-girien gew ituk l-ghonor... gew isabbruk . Veru? It-tabib ukoll gie jarak.

Maria : Iva, miskin... dan kien twajjeb hafna mighi...

Adriano: X'qallek, Maria... Ghidli x'qallek.

Maria : Jien stess anqas naf... Ma niftakarx... Naf li qalli hafna xorti.

Adriano: Nittama l-int kont gentili mighu... Ghidli, irringrazzjajtu?

Maria : X'jidhirlek, Adriano?

Adriano: U shabi? X'qalu shabi ta' l-ufficcju? Ghalihom kienet fortuna li helsu minni.

Maria : Tghidx hekk, Adriano... Shabek ghalew hafna ghalik.

Adriano: Bil-kliem, hux tassew? Nilghab imhatra li Bianchini ga ha l-iskrivanija tighi... Mur ara x'wicc ser jaghmel meta jaraeni mill-gdid quddiemu. X'jghid meta nghidlu: " Habib, jekk joghogbok tista' terga' tmur fuq l-iskrivanija tighek." Tkun tassew xena tad-dahq (Jinfexxu jidhqu t-tnejn) U x'inghidu ghal ghada meta jigu ghalija l-bekkamorti? Immur jien stess nifthilhom il-bieb... Nghidilhom: "Jissobbija, sinjuri, din ic-cerimonja giet mhollija ghal darb'ohra" (It-tnejn jidhqu) Ghidli ftit, Maria, int ga hallasthom l-ispejjes tal-funeral?

Maria : Iva, kollox hallast, imma ghadni ma nafx kemm qamet l-ispiza kollha.

Adriano: Xi klassi kien ser ikun l-funeral tighi?

Maria : Prima... prima klassi.

Adriano: Mara helja... int stajt tibaghtni terza klassi.

Maria : Adriano.... Tahsibx li kelli l-wicc tost li nittratta mighek b'dan il-mod... Dak kien sejjer ikun l-ahhar pigal tighi.

Adriano: Nizzik hajr, nizzik hajr, Maria ... Qed naghli ghal flus li nfaqt.

Maria : Pacenzja... x'jimporta.

Adriano: U dawk il-fjuri li kien hemm madwari? X'hala!... Ninjaf kemm infaqt fihom... Taf x'naghmlu, Maria, naghalu l-ahjar u naghmlu bukkett sabieh ghal fuq il-mejda... Isma, qed insewmi l-mejda, m'hemmx xi haga x'niekol?... Ghandi guh nibla l-art.

Maria : Miskin... ghandek ragun; ilek ma titrejjaq mil bierah.

Adriano: Nahseb li int ukoll iffjakkajt.

Maria : Le, bhall-issa ghandi bhal-ghoqla fi grizmejja.

Adriano: Isma minni, kul xi haga, Maria... dik l-ghoqla ma thossiex izjed... Isa, ejja nirrangaw xi haga malajr... flimkien, wahidna, f'din il-hemda, inkunu qisna zewg gharajjes friski... Xi tghid, Maria?

Maria : Iva, iva, imma qed nibza li fil-kcina ma baqa' xejn... Halli mmur nara .. X'ghandek aptit, Adriano? Nitolbok tiskuzani... bl-inkwiet li kelli ma hsiebt xejn ghall-ikel.

Adriano: Mur, mur, lesti xi haga, Maria... sa dat-tant, jien inlesti l-mejda.

Hoss: (Kexxun jinfetah - platti - mgharef u frieket - tazzi)

Maria : Hlief bajd, gobon u frott, m'ghandix, Adriano... tiekol bihom?

Adriano: Hekk biss?

Maria : Hemm skutella brodu offrietili ta' hdejna.

Adriano: (Iddisappuntat) Brodu? Jien xi platt spagetti kelli aptit.

Maria : Jiddispjacini... Jekk trid, immur nissellef ftit ghagin minn ghand ta' tahtna.

Adriano: Ma jimpurtax, Maria... nikkuntentaw bil-bajd u l-gobon.

Hoss: (Platti u frieket)

Maria : Stenna, Adriano, stenna... qabel xejn nifirxu d-dvalja.

Adriano: Fejn qogheda?

Maria : Halli, halli kollox ghaliġa... ma dat-tant, int, igbor dawk il-karti.

Adriano: X'inhuma dawn il-karti kolla, Maria?

Hoss: (Karti)

Maria : Anqas naf... telegrammi... ricevuti... hemm ukoll dawk il-karti li kien hemm fil-komodina... l-avukat Gharbini talabni d-dokumenti kolla li kelli.

Adriano: (Vaqt li jinstengha iqalleb xi karti) Kemm telegrammi... Kemm kondoljanzi... Ah! Il-ktieb tal-bank........ Taf xejn kemm baqaghlna, Maria?

Maria : Kemm baqa?

Adriano: Tliett-elef u mitejn lira.

Maria : Eh, pacenzja... issa li hemm, hemm.

Adriano: Din ic-cajta swietilna hafna... Dak li faddalna b'hafna dbatija, mar f'daqqa wahda.

Maria : Nerggħu nibdew mill-gdid, xi trid tagħmel?

Adriano: Ma nistghux naghmlu hag'ohra.

Maria : Kif tridu l-bajd, froga jew moqli?

Adriano: Skuzi... kont alienat... qed naqra din...

Maria : Staqsejtek jekk tridx froga jew bajd moqli.

Adriano: Ghalija xorta, Maria... ghamlu kif joghgbok.

Maria : Halli mmur....

Adriano: Stenna. . Ersaq l-hawn....... Taf x'inhi din il-karta?

Maria : Le, jaqaw???

Adriano: Il-polza ta' l-assikurazzjoni.

Maria : Iva, kellimni fuqa l-Avukat Gherbini... Gaghalni wkoll niffirma xi haga .. Jidhirli li qalli li kienet importanti hafna.

Adriano: X'telfa din...

Maria : Telfa???

Adriano: Telfa ta' tliett-mitt-elf lira!

Maria : Tliett-mitt-elf-lira!...

Adriano: Aqra ftit.... " F'kaz ta' mewt ta' l-Assigurat, is-Società thallas is-somma ta' tliett-mitt-elf lira."

Adriano: X'dinja!... Haj ma kont ikkalkulat xejn .. mejjet, niswa tliett-mitt-elf lira.

Maria : Dan kollu kliem fierah.!.. Qoghod bilqeghda halli mmur naghmel il-froga.

Adriano: Stenna, Maria, stenna ftit.

Maria : Xi trid? X'gara?

Adriano: Xejn, xejn... mur, mur lesti l-froga.

Muzika(fil-qosor)

Maria : Poggi, halli nieklu xi haga... skusami froga ta' malajr.

Adriano: Maria, ftit ilu ghedtli li l-avukat gaghalhek tiffirma d-denunzja tal-mewt ghall-Assigurazjoni.

Maria : Iva, hekk jidhirli... Ma nisgurakx... minghalija smajtu isemmi xi haga fuq l-assigurazjoni... Taghni karta.. qalli li kienet urgenti.. talabni niffirmaha u jien iffirmajtha.

(Pawsa)

M'inthix ser tiekol... il-froga ser tiksah.

Adriano: Maria!..

Maria : X'inqala?

Adriano: Maria... Jien ninsab mejjet.

Maria : (Tbazza) X'inti tghid, Adriano???

Adriano: Tghajjatx! Ifhimni tajjeb... Jien ghan-nies, ninsab mejjet. Qegheda tifhimni? Mejjet ghal kullhadd.

Maria : Adriano!....

Adriano: Hallini nkompli... hallini nfehmek... It-tabib ga iffirma ic-certifikat tal-mewt tieghi... Lili ga qegheduni fit-tebut u ma jonqosx hag'ohra ghajr li jidfnuni.....

Maria : Imma ghaliex? Ghaliex tibqa' issemmi dal-hwejjeg tal-biza?

Adriano: Kif? Jista' jkun li ghadek ma fhimtnix? L-Assigurazjoni!

Maria : X'igifieri?

Adriano: (Dejjem izjed agitat) Ghall-issa l-Assigurazjoni ga lesta biex thallas is-somma... X'jidhirlek, Maria? Tliett-mitt-elf lira.

Maria : (Imbazza) Imma kif? Kif jista' jkun? Mela trid li.... Le, le... kif tista' biss tahseb fuq dan?

Adriano: Il-fortuna, Maria.. Il-fortuna laqtitni ghal gharrieda... Bla ma kont nistenniha qatt... M'inthix tintebah kemm huwa semplici l-pjan tighi? Id-destin donnu, b'dik il-mewta tighi ried jghina... Irid jaratna nghixu izjed hiujin... Maria, ufficjalment, jiena ninsab mejjet... L-Awtorità ga irregistrat il-mewt tighi... Ghan-nies, jien ninsab hemm, f'dak it-tebut, imkeffef flizar.. indawwar bil-fjuri... Ghada filghodu jehduni ghad-difna.. Hadd ma jobsor.. le, hadd... Ahseb ftit, Maria....

Maria : Tal-bizat.. Dak li qed tghidli qed ikexkixni.

Adriano: Imma ghaliex qeghda tibza? Id-destin halla l-ghazla f'idejja Jew nibqa' mal-mejtin, jew nerga' l-ura fost il-hajjin... Maria, jekk nibqa mal-mejtin, jien nikseb is-somma ta' 300000 lira.. Jekk nerga l-ura mal-hajjin, insib ruhi fl-ufficcju, b'salarju zghir... dejn... faqar... le, le... ahjar nibqa' mal-mejtin .. imbaghad, ahseb ftit, Maria....

Hoss; (Il-qampiena tal-bieb ta' barra)

Il-bieb, Maria.

Maria : (Imbazza) Iva, gie xi hadd.

Adriano: Hallihom icemplu.. tiftah lil hadd.

Maria : Ghaliex?

Adriano: Ghedtlek tiftah lil hadd. Min setgha gie?

Maria : Ma nafx.. forsi xi wahda mill-girien.

Adriano: Maria... Ahjar tmur tiftah... Iftah bla kliem xejn.

Maria : X'igifieri?

Adriano: Igifieri ebda kelma fuq dak li gara... Xejn... Qeghda tifhimni? Ehles minnha malajr...

Maria : Tajjeb....

Hoss: (Passi jidbeghedu - bieb jinfetah)

Mara : Ahfirli, Sinjura... Sgur kont rieqda.

Maria : Le, le... kont bilqeghda qed nistrieh.

Adriano: Jien gejt biex naghmel il-lejl mieghek.

Maria : Le, le, m'hemmx ghalfejn... Ser noqoghod jien mieghu.

Mara : Imma, int, tidher ghajjiena, sinjura... Ghandek bzonn tistrieh.

Maria : Ma jimpurtax.. ma jimpurtax .. nirringrazzjak... L-ahhar lejla nixtieq noqoghod migħu wahdi...

Mara : Thallini ghall-inqas inqeghedlu dal ftit fjuri fuq it-tebut?

Maria : Inqeghedhomlok jien... grazzi hafna... mur issa, mur strieh.

Mara : Kif joghogbok sola.. forsi nerga' nghaddi aktar tard.

Maria : Iva, izjed tard... grazzi.

Hoss: (Bieb jinghalaq - passi resqin)

Adriano: Haffef, Maria... M'hemmx zmien x'nitilfu.

Maria : (Imbazza) Le, Adriano!... Nitolbok... Iva, nibza... nibza....

Adriano: Tibza mniex? Ikkalma... M'hemm ebda periklu... Hadd ma jista' jintebah...

Maria : M'hux dak li qed ibazzaghni... Int ma tistax tifhem... Adriano int taf x'irrid infisser... (Pawsa) Hekku, fhimtni, issa? Qed tibza int ukoll.

Adriano: Le, le, din blugha tighek .. Halli kollox f'idejja... Int ma taf xejn... Qegheda tifhimni? Minn hawn u ftit iehor, terga' l-ura l-gara taghna... isa, Maria... Iva, dak il-bust tal-bronz addattat hafna....

Maria : X'ser taghmel, Adriano?

Adriano: Il-pis, Maria, il-pis fit-tebut.... Dan m'hux bizzejjed, hafif wisq... Ara issiblix xi bicciejn hadid tqal...

Maria : X'ghedtli?

Adriano: Bil-kcina qeghedin... Il-hdejjed tal-moghdija .. Dak li jasib tqil gibuli... Isa, haffef.

Hoss: (Jinstemgha qed iqieghed xi oggettijiet fit-tebut - passi hfief)

Maria : Gibtomlok il-hdejjed.

Adriano: (Waqt li jinstemgha iqeghedom fit-tebut) Dawn m'hux bizzejjed... jehtieg pis izjed... Jien m'inhix hafif daqshekk. Ara issiblix xi haga ohra................ Ser tibqa' hemm? Sibtli xi hag'ohra?

Maria : Le!... Isma'ghni, Adriano... Hallini nkelmek... Isma'ghna ftit.. Ahseb fil-konsekwenzi... Dan li trid taghmel int, huwa serq kbir... jekk tinqabad...

Adriano: Issa kif tridhom jaqbduni?... Din haga li ma tistax tkun... Intik il-kelma tieghi li ma jistax jkun.

Maria : Adriano... Dan huwa genn tighek... Dawk il-flus m'ghandekx xi tridhom... Dawk ikunu flus misruqa.. Qieghed tifhimni? Misruqa.....

Adriano: Irrid pis izjed... irrid nimla l-wisa' li hawn fit-tebut.

Maria : Adriano!... Adriano!... Qed inkelmek u int m'inthix tismaghni... Ifhimni ghal mument wiehed biss... Jekk tinqabad, tmur il-habs... Ahsiba ftit... ahsiba, nitolbok.

Adriano: Iskot, Maria... Qed niftakar... Hemm il-bust tighi... Dak tal-bronz ukoll...

Maria : Le.. Dak ma tmissux .. L-ahhar tifkira tighek...

Adriano: Xi htiga hemm ta' din it-tifkira? Issa, ghandek lili, mimli bil-ghomor...

Muzika: . . . .

Adriano: Maria!... Maria!...

Maria : (Sorpriza) X'gara?

Adriano: (Ferhan) X'jidhirlek, Maria?

Maria : (Ferhana) Radjogramm!... Ghalina? Kemm hu sabieh!...

Muzika: xxxx: (Tinstema bicca muzika qawwija)

Tiftahlux daqshekk... Izjed baxx.. izjed baxx... ser itterraxni.

Adriano: Smajt x'forza ghandu? Kuntenta issa?

xxxx: (Il-muzika tieqaf)

Maria : Tistaqsini? Ma stajtx taghmilli rigal isbah minn dan. Short Wave... Extra short... Sabieh, sabieh tassew... hawn ukoll fejn tqieghed id-diski.

Adriano: Dawn jinsabu hemm ukoll.

Maria : (Ferhana) Tassew? Halli narhom.

Adriano: Ara joghgbukx... ghazilthek l-ahhar diski li hargu... diski ballabbli... kanzunetti u hemm ukoll xi haga ta' l-opra.

Maria : Sbieh.. sbieh ~~kollox~~...

Adriano: Jaqaw ma joghgbukx?

Maria : Iva, imma ...

Adriano: Fhimtek .. Int izjed thobb muzika klassika.

Maria : Kullhadd ghandu l-gosti tighu .. Lilek joghogbuk il-marci, it-trombi... lili, joghogobni Beethoven, Bach u Chopin...

Adriano: Ghid, issew, Maria::: M'irridx noffendik .. Int tifhima dil-muzika?

Maria : Sgur li nifhima... tant hi semplici... tant hi sabieha...

Adriano: Sabieha??? Jien, nghid ghalija, ma nifhimx hlief it-Trombi u t-tnabar... Intant, ghogbok, hux tassew... L-ahhar mudell... Jiswa kemxa gmiela.

Maria : Tassew? Ghamilt hazin xtrajtu.

Adriano: Ghaliex? Ilna ghomorna kollu noholmu biex nixtru radjogramm ... issa li nistghu nixtruh, nixtruh mill-isbah u mill-ahjar

Maria : Iva, imma jekk nibqghu nonfqu l-flus b'dan il-mod, nistghu nixtru kull ma naraw.

Adriano: Thabbilx rasek... Inti joghogbok? Kuntenta? Dak l-aqwa... il-hsieb hallieh ghalija.

Maria : Jien m'hux ghax qegheda nhabbel rasbi, imma, ifhimni ftit... dawk l-ispejjes li qeghedin naghmlu, il-flus qeghedin itiru minn idejna... xi darba ghad jispiccaw... imbaghad fiex insibu ruhna?

Adriano: Ma nafx... ma nafx u m'irridx inkun naf... Bhall-issa irrid niehu dak il-gost li mberbaq il-flus.... irrid li npaxxi il-kapricci tieghi... Dan huwa l-hena tal-hajja... Li tonfoq... li taqta xewqtek... Il-flus li wiehed jaqla bix-xoghol ma jaghmlukx hieni... Kull lira li taqla, tfisser xoghol u dbatija... Il-flus li qed nonfoq, bil-maqlub...

Maria : Naf... Qegheda nifhmek... Imma jehtieg li wiehed jahseb ghal gejjieni... Ma nistghux nkomplu nghixu f'dawn il-kapricci.. X'imdaqqiet, nahseb hazin....

Adriano: Tahseb hazin!... Dejjem tahseb hazin!.... Tiftakar, Maria, Dak inhar, ukoll hsiebt hazin... Hsiebt li konna sejrin ninqabdu... Li kont ser nispicca il-habs... Sar kollox bil-maqlub... Imma, bilhaqq... Il-lum x'gurnata hi?

Maria : Ma nafx... L-Erbgha? Il-Hamis?

Adriano: Il-gurnata tax-xahar irrid naf.

Maria : Emmini li ma nafx... Iz-zmien, ghalija, donnu li sar ma ifisser xejn.

Adriano: Il-lum ghandna 4 minn Settembru.

Maria : B'daqshekk?

Adriano: Kif? Din id-data, ghalik, ma tfisser xejn?

Maria : Ghalija? Le, xejn... Ghaliex? Xi tfisser ghalik din il-gurnata?

Adriano: Il-lum jahbat eghluq it-tletin gurnata.

Maria : X'igifieri?

Adriano: Imma x'razza ta' armla int? ~~Ilukum~~ Xahar ilu, bhal-lum

: l-insejken ragel tighek... (Tkompli l-frasi b'ton sinifikativ) miet.....

Maria : (Inkurlata u dahqana fl-istess hin) Le, le... Adriano, ghedtlek kemm il-darba, ma jridx ngajt bhal dan.

Adriano: U jien, kemm il-darba ghedtlek biex ma jsejjahlix Adriano? Jien jisimni Roberto.

Maria : Ghandek ragun... iva, ghandek ragun... Dan l-isem ma nistax nidrah... Ghidli, kien mehtieg li....

Adriano: U kif le? Jien kont hsiebt ghal kollox... Ir-ragel tighek jinseb mejjet... Jien, huwa huh... Il-kunjatu tighek... Int gejt hawn.. gejt biex iddorri u tinsa... u jien, jien gejt mieghek biex naghmillhek kumpannija........ Maria, nixtieq nistaqsik xi haga.

Maria : Ghidli.

Adriano: X'kont taghmel, kieku jiena kont tassew mejjet?

Maria : X'inti tghid? Xi kliem hu dan?

Adriano: Kurzità ckejkna... Kont tkun ghadhek qalbek sewda, bhall-issa?

Maria : X'jidhirlek?

Adriano: Ukoll issa, li ghadda xahar mill-mewt tighi?

Maria : Tahseb li jiena nista' ninsa hekk malajr?

Adriano: Ma nistax nemmen li wara dan-zmien kieku ghadhek tibki.

Maria : Il-biki kien ikun isserhan ta' qalbi.

Adriano: Kliemek qed itini gost, Maria.

Maria : Ma tistax tkellimni fuq xà hag'ohra?

Adriano: Isbah din... Nitkellmu fuq hag'ohra... Ghidli, xi trid naghmlu?..Is-sajf kwasi wasal biex jispicca... Ftit iehor u l-villeggjanti jitilqu lejn il-belt... Ahna x'ser naghmlu? Inqattghu x-xitwa hawn?

Maria : Fejn trid tmur? Ahjar minn hawn ma nsibux.

Adriano: Taf x'nistghu naghmlu, immorru Perugja, ghand Michele, iz-ziju tighek... Mur ara x'festa jaghmlilna... ilu tant jistenniena.

Maria : Ghand iz-ziju Michele? Imma int qed tiggennen? Int ma tistax tigi mieghi.

Adriano: Ghaliex?

Maria : Ghaliex int mejjet.

Adriano: Ghandek ragun... iva, veru.. jiena mejjet... imma, allura fejn se' immorru?

Maria : Imkien... nibqgħu hawn... Isma minni, hawnhekk ma jafna ħadd u għalhekk ħadd ma jista jissuspetta xejn.

Adriano: U xi tridhom jissuspettaw?

Maria : Għadek ma fhimtnix? Raġel u mara li jgħixu fl-istess dar, bla ma trid igagħaluk taħseb li jinħabbu.

Adriano: Għaldaqshekk ħallihom jaħsbu li jridu... X'jimporta? Għaliex, Maria, qed tgħidli hekk? Jagaw staqsiek xi ħaġa?

Maria : Le, ma staqsewni xejn... imma ċerti frasijiet... ċerti allużjonijiet ta' Pawlina... kieku taf kemm hi kurjuża...

Adriano: Int għedtilha li jien l-kunjatu tiegħek?

Maria : U sgur li għedtilha... Għalhekk qegħda nidħasseb... Hija tarana flimkien.. tarana ferħana, tara lilhi li għadni kemm tlieft lil żewġi... lilek li għadek kemm tliefft lil ħuk...

Adriano: X'għedt? X'ġifieri? Allura jiena u int irridu ngħixu dejjem imdejqa? B'wiċċna mgarxas?

Maria : Naħseb li ma nagħmlux ħażin.

Adriano: Il-ħażin taf x'inhu? X'imdaqqiet jien ninsa... Imbagħad fl-aħħar minn l-aħħar, m'hemmx għalfejn nessgeraw.

Pawlina: (Il-bogħod mill-mikrofonu) Maria! Maria!

Maria : Hekku!... Waslet Pawlina......... Għaddi, għaddi, Pawlina.

Pawlina: (Qrib il-Mike) L-għodwa t-tajba.

Adriano: L-għodwa t-tajba, sinjorina.

Pawlina: Kif, Maria, għadek m'inthix lesta?

Maria : Għaliex? X'ħin sar?

Pawlina: Sar il-ħin.. Ġa daqqu l-ħamsa.

Maria : X'wahdadin!... Mingħalija għadu l-ħin.... Dal-waqt tarani lesta.. ftit minuti biss.

Pawlina: Xi ġmiel ta' radjogramm... Dan il-lum ġibtuh?

Adriano: Iva.. Jogħoġbok?

Pawlina: Sabiħ tassew.. Għall-inqas, b'dan, inkunu nistgħu nisfnu fit-terrazzin .. xi tgħid?

Adriano: Nisfnu??

Pawlina: Għaliex le? Għidli, jaqaw xtrajtu rigal lil Maria?

Adriano: Iva... Kienet ilha hafna tgħidli li tixtieq radjogramm.

Pawlina: (Bid-daħqa) Eh, int tirrispettaha ħafna lil kunjata.

Adriano: Xi trid tagħmel... Hara kif inderrilha... biex innissiha.

Pawlina: (B'ironija) Għandha raġun, miskina... Iva, għandha bżonn ħafna min iderrilha.

Adriano: (Sorpriż) Għaliex? X'ifisser? Xi trid tfisser?

Pawlina: Jien? Xejn... Biedt ngħid li wara diżgrazzja bħal dik li sofriet, jeħtieġ li wieħed innissiha... isabbarha u jikkunslaha.

Adriano: Iva, iva, miskina...

Pawlina: (Waqt li tinstemgħa kartiera tas-sigaretti tinfetaħ) Tpejjeb?

Adriano: Iva, grazzi... (Jinstemgħa qed jixgħel sulfarina)

Pawlina: Grazzi..... Aqtagħli kurżità... Min kien l-iżgħar fostkhom, int jew huk?

Adriano: (Imfixkel) Eh?.? Bejn wieħed u ieħor, konna ta' l-istess żmien... Hija kien iżgħar minni... m'hux wisq.. Xi sena kien hemm bejnietna.

Pawlina: Kien helu xejn?

Adriano: Iva... Kienu jgħidu li kien simpatiku ħafna...

Pawlina: Isjed minnek?

Adriano: (Ikkonfondut) Imma... dawn x'mistoqsijiet huma? Jien kif nista' ngħid.?? Għalija, it-tnejn konna simpatiċi

Pawlina: Isamaħni... Jien nixtieq ngħidlek xi ħaġa... Forsi dak li sejra ngħidlek huwa indiskret... Għidli, Maria, tassew kienet tħobbu?

Adriano: Iva.. Għaliex? Dak kien żewġha.

Pawlina: B'daqshekk m'hix raġuni bizzejjed... Naf ħafna nisa miżżewġa li ma jirrispettawx lil żwieġhom... m'hux veru?

Adriano: (Skantat) Iva...veru... Imma għaliex... Taħseb li....

Pawlina: Le, xej jien ma naħseb xejn... Kont qed ngħid inġenerali... Biss hemm xi ħaġa li għadni ma nistax nifhimha.

Adriano: (Inkwiet) Għidli x'inhi... forsi nista'....

Pawlina: Maria, ma titkellem qatt fuq żewġha, anzi meta insemmilha xi ħaġa fuqu, tfittex li teħles minni... iddawwar il-kliem.

Adriano: (Nervuż) Bilfors... Ħaġa ċara... Li toqogħod tiftakar fih, huwa rikordju ikreh ħafna.. imma, skużi, sinjorina... Lil Maria ma tistax tkellimha fuq xi ħaġ'oħra?

Pawlina: Jiena staqsejtha xi ħaġa fuq żewġha, biex inkun magħha gentili... Is-soltu, meta xi ħadd jitlef xi persuna għaziza, jieħu gost jitkellem fuqha.

Adriano: Maria, bil-maqlub... Dik id-disgrazzja tixtieq tinsiha... Jien naghmel minn kollox biex nalienaha... Naghmel sforzi kbar biex nuriha li jien insejt xi ftit.. Taf kemm inbati biex naghmel dan? Ghidli, jidhirlek li hu xi gost li wiehed joqoghod jiftakar f'dak li jkun sofra? Ma nistax nifhem x'ssmija ghandhom inthom in-nisa, li toqoghodu titkelmu fuq il-mejtin.

Hoss: (Passi resqin)

Maria : Ma dortx ma lbist, hux veru?

Pavlina: Le, xejn... Imma kif? Irgajt ilbist dik il-libsa skura? Possibbli m'ghandekx ohra?

Maria : Iva, ghandhi ohrajn, imma cari wisq... jghajtu hafna.

Pavlina: B'dik il-libsa qegheda tistiedon id-dwejjaq.

Adriano: Sinjorina, rajtx kif sewwa ghedtlek... Ser terga' tibda mill-gdid.

Maria : X'igifieri? X'gara?

Adriano: Gara li m'ghandhekx tilbes izjed dik il-libsa...l-oskurità taghha taghmlhek wisq ta' wahda imdejqa... Fuq kollox, insejt x'kien jghidlek?

Maria : (Infixkla) Min?

Adriano: Ir-ragel tighek.

Maria : (Imhawda) Ir-ragel tighi? X'kien jghidli?

Adriano: "Jekk immut, tilbisilix iswed... xejn vistu.. m'hemmx ghalfejn".

Maria : (B'dahqa sfurzata) Iva, niftakar.

Adriano: Allura jekk din kienet ix-xewqa tighu?.. Hawnhekk, ninsabu hdejn il-bahar.. Jekk stess tilbes ic-car, x'fieha din?

Maria : Ghandek ragun... Imma ghall-issa ma nafx... forsi bis-mwien.

Adriano: Fejn sejrin sabieh, sinjorina?

Pavlina: Sejrin niehdu te il-Miramar.

Maria : Tghid ikun hemm xejn nies?

Pavlina: Nahseb... Ghadhom kemm wasiu hafna villeggant̀i... Il-Miramar huwa post sabieh hafna... Dak it-terrazzin li ghandu fuq il-bahar.. dik l-orkestra.. dak is-sfin...

Adriano: Is-sfin, ghedt? Tasssew? Oh, xi hlewwa!.. x'gost!..

Maria : (Infixkla, b'canfir) Adriano!... Roberto!... Ghadni ma nistax nidra... Isem zewgi ma jistax imur minn fommi.

Adriano: Immagini, Maria, Jien cgur li kieku zewgek ghadu jista' jitkellem, kien jghidlek: " Infen, Maria... ix-xala u

: tahsibx izjed fija - Fejn ninsab jien qieghed tajjeb".

Maria : Ghandkhom ragun, imma jien, m'ghandhix aptit.. m'irridx nidher li....

Pawlina: Kif? Ser jerga' jibdielhek? M'inthix behsiebhek tkompli tigi miegh?

Maria : Ma nafx.. Ghadni m'inhix sgura.

Pawlina: U hallik mill-hmierijiet .. Maria, int ghandhek bzonn idderri. Il-Miramar, insibu xi mejda imrekkna, fejn ma tantx nidhru int, Sur Roberto, m'inthix gej?

Adriano: Issa nigi nilhaqkhom .. qabel nohrog, irrid inlesti l-serial tar-radjogramm

<u>Musika:</u> . . . . (Fil-qosor)

Maria : Adriano! Adriano! Adriano!

Adriano: X'gara, Maria?

Maria : (B'lehen maqtugh) Adriano...Ahrab malajr.. Mur stahba x'imkien.

Adriano: Nistahba? Ghaliex? X'gara?

Maria : Xi haga tal-biza!... Alla tighi!... Bil-girja li grejt, qtajt nifsi.. Nitolbok, Adriano... Stahba, stahba x'imkien.

Adriano: (Bla pacenzja) Imma ghaliex? Ghaliex tridni nistahba? Ibsser ruhek, Maria.., Ghidli x'gara.

Maria : Guglielmi.. Il-principal tighek jinsab hawn.

Adriano: Kif???

Maria : Iva, rajtu jien stess... Huwa wkoll rani.. Gharafni sgur.

Adriano: Imma kif??? Fejn rak? Meta?...

Maria : (Titkellem konfusa bi frasijiet maqtughin) Issa, issa stess. Kif, jien u Pawlina, wasalna fit-triq principali, ghaddiet karrozza... Kien qieghed isuq hawn stess.. Rani.. gharafni... beda isuq lejna . Ikkonfondejt x'nibda naghmel... Lil Pawlina ghedtilha li nsejt xi haga u tlaqt nigri l-hawn... M'ghandekx ghax tahseb.. Issa jistaqsi ghalija... Isir jaf fejn noqoghod u jigi jfittixni... Adriano... m'hemmx zmien x'titlef... jehtieg li tmur x'imkien.. li tahrab.. issa, issa stess.

Adriano: Nahrab!... Imma kif? Fejn tridni nmur?

Maria : Ghall-inqas stahba x'imkien . fejn ma jarakx.. Jekk jilmhek, ahna mitlufa.

Adriano: Ikkalma .. ikkalma... m'hemmx ghalfejn tagita ruhek daqshekk. Bl-agitazzjoni ma nsewwu xejn.

Maria : X'wahdadin!... Sgur ser ninqabdu... Qalbi hekk qeghda tghidli

Adriano: Maria, nitolbok... taghtix kas ta' dak li tghidlek qalbek..

: Int agura li rajt sewwa?

Maria : Ghedtlek, gharafni... Kif lemahni, issorprenda ruhu u waqaf... waqaf f'salt wiehed... bla dubju, nizel mill-karrozza u beda jistaqsi ghalija.. Wara li tlaqt nigri, rajtu ikellem lil Pawlina... din, m'ghandekx ghax tahseb, agur qaltlu fejn noqoghod.

Adriano: B'daqshekk, ma jfissirx li hu gej hawn.

Maria : U jien nghidlek li qed ifittixni... Minn minuta ghall-ohra nistennieh jhabbat il-bieb... Imma, kif bqajt kalm daqshekk? Ma tintebahx li hemm bzonn taghmel xi haga?

Adriano: Xi tridni naghmel? Ghidli,xi tridni naghmel? Isa, Maria.. Thallix l-eccitement jitliflhek rasbek.. Wara kollox, m'ahniex aguri li gej ifittxek hawn... Il-principal tieghi bilkemm jafhek u qieghed niskanta kif gharfhek hekk malajr.

Maria : Iva, gharafni... jien agura minn dan u kif ghedtlek, dal-waqt tarah hawn.

Adriano: Dan, qed tghidu int... Ma narax li hemm raguni li ghandu jigi agur... Imbaghad, naghtu kas li jigi jarak...Ghandi nahseb li hawn qieghed hawn ghal xi ftit granet.. forsi jigi hawn, ipacpac ftit, imbaghad jerga' jitlaq... sa dan it-tant, jien, ma nhalliekx jarami... nibqa' mistohbi fil-kamra tieghi.

Hoss: (Tinstema' l-qampeina tal-bieb ta' barra)

Maria : (Imbezza') Il-qampiena!...

Adriano: (Kwazi itemtem) Iva... Il-... Qampiena...

Maria : Fejn sejjer?

Adriano: Nara minn gie...

Maria : Attent li ma jarakx... (Pawsa)

Adreiano Iva, hu kollu kemm hu.

Maria : Alla tieghi!...

Hoss: (Il-qampiena terga' tinstema iddoqq)

Rosina : (Il-boghod mill-Mike) Sinjuri.. gie xi hadd...Mmur nifah?

Adriano: Stenna, Rosina... Ifhimni x'ser nghidlek... Jekk dak is-sinjur jistaqsik xi haga, lili, issemmini xejn .. Jien, m'inhix hawn... ma nezistix... fhimtni x'ghedtlek? Hawnhekk toqoghod biss is-sinjura. Mur issa... mur iftah.....
Maria, jien sejjer fil-kamra tieghi... fittex ehles minnu..

Maria : X'wahdadin!...

Adriano: Kuragg... Aqta fil-qasir.. Ghidlu li ghandek bzonn tohrog.

Hoss: (Passi jidbeghedu - bieb jinghalaq)

Rosina: Ghaddi, ghaddi, sinjur.

Ross: (Zewg passi)

Guglielmi: Maria!... Sinjura Maria!...

Maria : L-ghodwa t-tajba, Guglielmi.

Guglielmi: Kieku taf x'ferh qed inhoss bhall-issa... Ili nfittxek hafna... Staqsejt ghalik lil kull min naf .. Hadd ma taghni ahbar tighek... Il-purtinara, fejn kont toqoghod qabel, qaltli li sifirt, imma li ma tafx fejn mort... issa, ghalgharrieda, ... ikolli nghid lid-destin ried jghini... Maria, possibbli li ma rajtnix meta ltqajna ftit ilu?

Maria : Jien? Sgur li ma rajtekx.

Guglielmi: Qed tiskantani... minghalija rajtek thares lejja fitt... Int kont ma' sinjorina u jien ghaddejt bil-karrozza... f'daqqa wahda, int eghebt... Li ma kienitx dik is-sinjorina li urietni fejn toqoghod, kieku tlifthek, meta jien kont migmum biex narak... biex noqoghod nitkellem ftit mighek.

Maria : Grazzi... int twajjeb hafna... imma, oqoghod bilqeghda.

Guglielmi: Ghidli, Maria, meta sifirt?

Maria : Ma domtx wisq... wara gimgha...

Guglielmi: Imma kif ma hallejtx risposta fejn kont sejra?

Maria : Riedt li hadd ma jkun jaf .. Xtaqt li noqoghod wahdi.

Guglielmi: Ghandhek ragun... Iva, qieghed nifhmek... Allura angas lili ma riedt turi fejn sejra?

Maria : (Imhawda) Lilek? Ma gitnix f'rasbi....

Guglielmi: Maria, ghal dan in-nuqqas tighek qed jiddispjacini... imma, allura, ghalik jien ma nfisser xejn?

Maria : X'inti tghid, Guglielmi? Ghalija, int, habib antik.

Guglielmi: Hekku, il-kelma addattat... Habib antik... b'dan kollu, milli qed nara, dil-kelma, ghalik ma tfisser xejn.

Maria : Ahfirli.. X'tifsir trid ittiha dil-kelma?

Guglielmi: Maria!... Kemm ilna nafu lil xulxin?

Maria : Mnin kbar... mindu konna tfal ckejknin.

Guglielmi: Hekku... mindu konna tfal... jien kont l-ikbar habib tighek.... ghadda z-zmien... int izzewwigt u allura jien, ghalik sirt habib... imbaghad rega' ghadda z-zmien u rgajna ltqajna u issa sirt il-habib antik tighek.

Maria : W'hix hekk sabiha?

Gugliel: Iva, hsgs sabiehs hafna, imma, ifhimni... din il-hbiberija hija l-istess bhal barriera li qegheda tifridna......Maria, qrajthom l-ittri tieghi?

Maria : (Sorpriza) L-ittri tieghek? Wahda... wahda biss ircevejt.

Gugliel: Wahda biss? Iva... nahseb li l-ohrajn baqghu ghand il-purtinara fejn kont toqoghod... Forsi, ahjar hekk... Fuq kollox, int tista' tahseb fuqiex ktibtlek... Ghid issew, Maria... kun sinciera qabel twigibni... Kien ikun ahjar li ma rgajtx rajtni?

Maria : Le, le... ninsab ferhana hafna li....

Gugliel: Ferhana? Possibbli? Taf li ghandi dubju?

Maria : U liema hu dan id-dubju?

Gugliel: Id-dubju li ftit ilu, meta ltqajna fit-triq, rajtni u ghal din ir-raguni int hrabt minni.

Maria : Le, intik il-kelma tieghi li le... Ghaliex ghandhi naharbek?

Gugliel: Biex ma nkunx naf fejn toqoghod.... m'hux ghaliex lili ma tridx tarani, imma ghaliex ghadhek marbuta ma' l-inghoddi, mat-tifkiriet... ahfirli l-espressjoni... int ghadhek marbuta mal-niket li sofrejt ftit ilu... Int ghadhek ma tridx tinfired minnu... Maria, int temmen fid-destin?

Maria : Jien? Ma nafx... qatt ma tajt kaz ta' dan.

Gugliel: Jien ma nemminx fieh, imma issa... ara ftit... Jien sifirt bla ghan ma ghamilt ebda programm... bla ebda skop... qieghed niggerra minn hawn ghal hinn... Id-destin wasalni f'dan il-pajjiz ckejken li l-anqas biss kont naf li jezisti... Id-destin gagharni nghaddi minn din it-triq, sewwa sew fil-hin li kont ghaddeja int... Kieku wasalt hames minuti qabel, jew wara, jien ma kontx niltaqa' mieghek... Ghidli ftit, kif nista' issa, ma nemminx fid-destin?

Maria : Immagini, Guglielmi... Int tlabtni inkun sinciera.. Sajjeb... Jien hadt gost hafna bis-zjara li ghogbok taghmilli, imma issa nitolbok biex tkompli l-vjagg tieghek u tfittixx li terga' tarani.

Gugliel: Imma ghaliex?

Maria : Ghaliex ga ghedtlek.. Ghandhi bzonn noqoghod wehdi...Ghandhi bzonn ma nitkellem ma' hadd... Gejt hawnhekk apposta biex nidbieghed... biex nidbieghed minn kollox u minn kulhadd.

Gugliel: Imma...

Maria : Naf, x'ser tghidli... hemm bzonn li nderri .. hemm bzonn li ninsa .. naf, naf, dan huwa l-ahjar haga... Guglielmi, qegheda nitolbok daqskemm kieku qegheda nitlob xi favur lil xi habib tieghi... Tinsistix nitolbok...

Gugliel: Imma kif? Trid li issa, wara li sibthek... Le, dak li qegheda titlobni huwa tad-dahq... Inkompli l-vjagg tieghi? Ma naraxx issjed! Oh, Maria... milli qed nara, int ghadhek ma fhimtnix jew biex nghid ahjar ma tridx tifhimni... Maria, taf xi tfisser ghalija din il-laqa' taghna? Le, le, kollox tista' titlobni, barra dak li tlabtni... Maria, tista' tghidl fejn nista' nsib xi lukanda f'dawn l-inhawi?

Maria : Iva, imma nahseb li ma taghmel xejn... ma jirnexxilekx issib post... il-lukandi bahll-issa kollha jinsabu mimlija.

Gugliel: Kemm jirnexxili nsib agur, ikun fejn ikun, kulliemkien jghodd ghalija... Ghidli, liema hi l-ahjar lukanda li hawn?

Maria : (Nervuza) Sewwa,sew,ma nafx... Il-Miramare nahseb li hija l-ahjar wahda, imma jien nghidlek li tista' ma ssib xejn... din mimlija wkoll.

Gugliel: Halli f'idejja... x'imkien nsib agur... Lukanda, pensjoni... basta ndahhal rasi x'imkien... L-ahjar li naghmel, immur infittex issa stess... Il-karrozza, hallejtha f'nofs it-triq jien nerga' nghaddi biex nghidlek jekk sibtx post jew le. A rivederci, Maria....

Maria : Stenna, Guglielmi...

Gugliel: X'gara?

Maria : Ismaghni, Guglielmi... Ahjar nitkelmu car... Bejnietna hemm xi haga li ahjar nsarrfha.

Guglielmi U din ix-xi haga?... M'inhix nifhmek.

Maria : Int qed tifhimni tajjeb u ghalhekk ahjar nitkelmu car... Guglielmi, ahna ilna nafu lil xulxin minnu konna zghar, imbaghad, meta ma rajniex lil xulxin izjed, int sirt bniedem mportanti u jien sirt il-mara ta' ragel impjegat... Bla dubju, meta rgajt rajtni wara dak iz-zmien kollu, Ghaddielek xi hsieb ghalija, imma meta rajt li jien bqajt indifferenti, int hassart il-hsieb u kkuntentajt bil-hbiberija....

Guglielmi Imma, skuzi, sinjura....

Maria : Le, le, hallini nkompli... Imbaghad, wara zmien gara dak li gara u int gejt ittini l-ghonor.. Baghattli kuruna mill-isbah, ktibtli ittra li tikser il-qlub... F'dak il-hin, f'qalbek, x'aktarx li ghedt: "Issa Maria tinsab armla.. hielsa... Wahidha.. nid taghha in-nifisha..." Ghaziz Guglielmi, jiddispjacini nghidlek li sort inqarraq..nitolbok li din id-darba tikkuntenta ukoll bil-hbiberija... Issa minni... kompli il-vjagg tieghek u lili hallini fil-paci... Jisma lilek u lili.

Guglielmi Spiccajt?

Maria: Iva.

Gugliel: Nista' nitkellem jien, issa?

Maria : Iva, imma ma nafx jekk....

Gugliel: Ftit ilu ghedtli li bejnietna hemm xi haga li hemm bzonn inca"avha u ghalhekk nitolbok tahfirli jekk ser nitkellem car jien ukoll... sal-lum dak li ser nghidlek qatt ma stajt nghidulhek imma l-lum....

Maria : Tkellem, kompli....

Gugliel: Xi darba, irrid nigi narak u dak inhar, irrid nistaqsik jekk ghandekx pjacir bija... jekk tridx tkun is-siehba tieghi.

Maria : Kif? X'igifieri? Ma fhimtekx.

Gugliel: Maria, jien ninsab wahdi... Int wahdek ukoll... Ma nistax infissarlek kemm inkun ferhan jekk int tilqa' imhabbti.

Maria : Imhabbtek!... Imma x'inti tghid? Trid ticcajta!... Ma jistax ikun.

Gugliel: U ghaliex ma jistax ikun?

Maria : Ghaliex... ghaliex hija haga tad-dahq...

Gugliel: Tad-dahq? Imma, skuzi, Maria... F'dak li ghedtlek ma nara li hemm xejn tad-dahq... Jiena nhobbok.. qed nitolbok biex nizzewgu... Nifhem li forsi ghadu kmieni biex inkellmek fuq dan... dan ghamiltu ghaliex int tlabtni biex nitkellmu car... M'inhix nistenna it-twegiba tieghek il-lum... Ghalija bizzejjed li tkun taf is-sentimenti tieghi.. Tibzax, m'ghandekx ghaggla.. Ahsiba kemm trid.

Maria : Le, le... ghalxejn tistenna... ma jistax ikun.

Gugliel: Imma ghaliex? Forsi hemm haddiehor bejnietna?

Maria : Le, le... m'hemm hadd.. Int ma fhimtnix.. Riedt nghid li jien ma nistax... m'ghandix volonta.. Din hija r-raguni... Ma jridx li nerga' nizzewweg.

Gugliel: Kif tista' tghid haga bhal din? Iva, bhall-issa, il-hsieb ta' zwieg, f'ghajnejk, jidher bhal haga fierha... Maria, bis-zmien, int tara li....

Maria : Le, le, iz-zmien m'ghandux x'jaqsam.. Iz-zmien ma jistax jibdel fehmti... Nista' nghidlek li dak li qed titlobni, huwa haga li ma tistax issehh.

Guglielmi Hemm xi impediment? Xi raguni ohra?

Maria : Ebda mpediment... Ir-raguni ghedtielek... Jien, ma jridx nerga' nizzewweg.

Gugleil: Ghalhekk biss?

Maria : Iva, ghalhekk biss.

Gugliel: Allura trid tibqa wahdek?

Maria : Wahdi, iva, wahdi.

Gugliel: Ghа hajthek kollha?

Maria : Iva, ghal hajthi kollha.

Guglielmi Ghal mument, [illegible] ninsew li bejnietna kelna din it-tehdida... Qisna ma tkellimna xejn fouq dan... Qisni m'ghedtlek xejn... li ma wigibtni xejn.. Jekk xi darba tkun tixtieq li nerggħu nidhaddtu fuq dan, allura nitkellmu daqskemmkieku sejrin nitkelmu fuq das-suggett ghall-ewwel darba... Tajjeb hekk?

Maria : Iva.

Guglielm: Issa, ser inhallik.. Ix-xjara tieghi kienet twila.. Nerga' nghaddi narak izjed tard... Le, le, Maria... ma nitkelmux izjed fuq zwieg... Nitkellmu biss bhala zewgt-ihbieb li m'ghandhom xejn x'jghidu mportanti... A rivederci....

Hoss: (Passi - [illegible]) <u>Pawsa</u>:

Hoss: (Bieb jinfetah bis-salt)

Adriano: Maria, telaq???

Maria : Iva...telaq...

Adriano: Sa fl-ahhar.... X'qallek, Maria? Ghidli x'qallek.

Maria : (Biex tehles minnu) Xejn, xejn..

Adriano: Kif xejn? Ma tkellimtux fuq xi haga?

Maria : Ma nafx... ma niftakarx.

Hoss: (Passi resqin)

Guglielm: Ahfirli, Maria... Hrigt mill-kancell u billi hemm tliet triqat, ma gharaftx liema ghandinielu ghat-triq principali..

Maria : (Ikkonfonduta) L-ewwel wahda.. l-ewwel wahda fuq il-lemin..

Guglielm: Nirringrazzjak... nerga nisloħ ruhi... (Inbazza) Qieghed nara sewwa?? (B'ghajta ta' biza) Lari!!!....

Adriano: Le, le... Jien... Jien huwa hija... rieds nghid, jien hu l-imsejken Lari.

Guglielm: Huh???

Maria : Iva!

Guglielm: (Skantat) Possibbli? Haga li ma titwemminx... Ma jintgharfux wiehed mill-iehor...

Adriano: Ghandek ragun... kullhadd hekk jghidilna.

Guglielm: Emminni... il-qatgha li tajtni ma ninsiha qatt... Kif dhalt f'din il-kamra ma ntbahtx bik mill-ewwel, imbaghad meta dort biex nohrog, kif ilmahtek, hsiebtni li qed nara xi fantasma... Ahfirli, ma kontx naf bik... Ghidli, jaqaw int u hux kontu tewmin?

Adriano: (Imfixkel) Iva... kwazi...

Gugliel: Qed nieħu gost li sirt nafek... Jiena Guglielmi....

Adriano: (Konfuż) Għandi pjaċir...

Gugliel: Huk kien wieħed mill-akbar ħbieb li kelli... Ix-xogħol tiegħu, fl-uffiċċju tiegħi, kien mill-aħjar ... kont inħobbu bħal ħija.

Adriano: Nirringrazzjak...

Gugliel: Issa, ara, issa li qed narak sewwa, qed nosserva li hemm xi ftit tad-differenza bejnietkhom... lehnek huwa differenti għal kollox minn ta huk... Għajnejk... Maria, jidhirli li għajnejn ir-raġel tiegħek kienu iżjed ċari, m'hux hekk?

Maria : (Nervuża) Iva, iva... iżjed ċari.. iżjed ċari...

Gugleil: Iva, iva... meta tħares lejk sewwa tara li hemm ftit differenza... Imnieħrek huwa l-istess tiegħu u ma' l-ewwel daqqa t'għajn ma tgħidx li m'intix Adriano.

Adriano: Ha.. ha... Allura għadek kemm wasalt minn xi vjaġġ?

Gugliel: Iva u billi sirt naf lis-sinjura Maria tinsab hawn, ġejt naraha.

Adriano: U ser titlaq hekk malajr?

Gugliel: Le, ngħidlek issew, għamilt il-ħsieb li noqgħod ftit ieħor jekk jirnexxili nsib xi kamra... Is-sinjura qaltli bil Wiremar... aħjar inħaffef forsi nilħaq xi kamra... Mario, it-triq, għedtli, l-ewwel waħda fuq il-lemin, hux veru?

Maria : Iva, l-ewwel waħda.

Gugliel: Niltaqgħu iżjed tard... A rivederci.

Hoss: (Passi jidbegħedu) <u>PAUSA</u>

Adriano: (Bi dbiżżima) Ma norniex hażin... emmen kull ma għedtlu.

Maria : (Bħal waħda esawrita) Alla tiegħi!

Adriano: Irrid nkun sgur li telaq... ma jrridx li jerġa' jidħol fuqna għalgħarrieda... Maria, għid issew, bzajt xejn?

Maria : Sgur li bzajt.

Adriano: Jien... x'ħin ilmaħtu fuq il-bieb, ħassejt demmi jingazza... x'deherlek, eh? Sab id-differenza bejnietna.. lehni m'hux dak ta' Adriano... Għajnejja iżjed ċari....

Maria : (Tidħaq sfurzat) Tassew, x'kull-waħda!...

Adriano: Kieku baqa' hawn ftit ieħor, kien jgħid li ma nixxiblu xejn.

Maria : Adriano, kieku ntebaħ bil-verità, konna nsibu ruħna fil-periklu.

Adriano: X'igifieri? Li jien huwa hija? Le, le... qatt ma jista' jintebah... Kif jista' biss joholmu dan? Vara kollox, huwa ma kienx ilu jafni wisq u anqas ma konna niltaqghu tant spiss... Smajtu x'qal? Qal li jien kont l-akbar habib tighu.. Li kien jirrispettani... Nghid issew, jien b'dan ir-rispett qatt ma kont intbaht... Meta kont immur fl-ufficcju tighu, bilkemm kien jhares lejja... Sgur lix-xoghol tighi kien mill-ahjar... m'hux ghax irrid nilmenta minnu, huwa dejjem mexa mighi tajjeb... Taghni promozjoni... Taghni kummissjoni barra mis-salarju... dan, ghax kien jimmeritani... Tiftakar xi gmiel ta' kuruna kien baghtli ghal funeral tighi?... Maria, taf x'jiena nghidlek? Mighek qieghed nitkellem.

Maria : Ahfirli, kont qeghda nahseb f'hag'ohra.

Adriano: Qed narak li m'inthix mohhok fija... Isa, Maria, issa kollox.. Wiccek jidher isfar... qeghda titrieghed... M'ghandekx ghax tahseb izjed ... il-periklu ghadda, ghasiex kunjata tighi.... Tridx nisfhu sifna?

Maria : Le, le, bhall-issa qed inhossni sturduta.

Adriano: U jien bhall-issa q ed nahseb li Adriano tassew jinsab mejjet... Temmen li x'imdaqqiet, meta nhares lejn il-mera, nahseb li jien tassew xi haddiehor? Qabel kelli wicc ta' wiehed imdejjaq, issa bil-maqlub, inhossni ferhan... Taf xejn li int ukoll inbdilt?

Maria : Jien?

Adriano: Iva, int sirt izjed sabiha.. izjed helwa...

Maria : X'inti tghid? Jien dejjem l-istess... Forsi ghax bhall-issa izjed qeghda naghti kas tighi n-nifshi.

Adriano: Le, ma fhimtx x'irrid nghidlek .. Ftit diffeli biex infisser ruhi... Fik qed nara xi haga li m'hix tassoltu... Xi haga ferrieha.. Ara, biex tifhimni ahjar.. dik il-libsa, qabel, meta kont tilbisha, kont tidher bhal wahda traskurata, ~~li~~ qisek m'ghandek aptit ta' xejn... issa, ma nafx ghaliex, id-drapp ukoll jidher izjed fin .. b'dan kollu, int ghadhek l-istess... l-istess libsa... X'ifisser dan?

Maria : (Imhawda) Ma nafx... ma nistax nifhmek... Kliemek, x'imdaqqiet huwa stramb hafna.

Adriano: Maria! Ereaq l-hawa.

Maria : ~~xxxxxxxxxxxxxx~~ Xi trid?

Adriano: Taf xejn li qed ninnamra minn marti?

Maria : (Tidheq) Tassew? Allura,qabel....

Adriano: M'ghandux x'jaqsam, Maria... m'ghandniex x'inghidu, qabel ukoll... riedt nghid li bhall-issa, qed ninnamra mill-gdid. irrid donni nlehu post haddiehor.

Maria : Post min?

Adriano: Post dak il-minghul ta' Adriano.

Maria : Imma kemm tghid hmerijiet ?

Adriano: Le,le, m'hux hmerijiet... Jien irrid ingaghalhek tinsa... Adriano, il-lum, ifisser l-imghoddi... ifisser dwejjaq, mizerja... Meta jien kont ghadni haj, int ma stajtx tghix ferhana... Jmuejkna Maria... Jien kont nafu dan, imma xi stajt naghmel? X'imdaqqiet, kont inhoss l-int qegheda bilfors mighi...

Maria : Bilfors? X'inti tghid, Adriano?

Adriano: Int kellhek ragun... din, haga li thossha kull mara... Int kont tara nisa ohra sinjuri izjed minnhek... nisa ohra li kellhom minn kollox, waqt l-int ma kellhek xejn... Ghadni niftakar, meta kienu jrregalawni dawk iz-zewg pultruni ghall-opra... Int bdejt thares madwarek avviluta... umiljata... imbaghad meta hrigna, kienet ix-xita u ahna kelna jmorru d-dar bil-mixi, waqt li nisa ohra kellhom il-karrozza tistennihom fil-bieb tat-teatru... Dak inhar, int, m'ghedtli xejn, bdejt thares lejja u tidbissem biex forsi tpatti ghal dawk il-hsibijiet li f'dak il-hin bdew iqanqluk kontra tighi.

Hoss: (Tliet tahbitiet irqaq fuq bieb)

Caterina: Hista' nghaddi?

Adriano : Ghaddi, ghaddi, Caterina....

Caterina: Ahfruli, sibt il-kancell miftuh u bqajt diehla.

Adriano : Brava, ghamilt sewwa. Xi gmiel ta' fjuri ghandek, Caterina. Trid ftit, Maria?

Maria : Le, il-lum, le... ghad-baqaghli... Jekk tkun l-hawn, ghaddi ghada, Caterina.

Caterina: Imma, sinjura, dawn ghalik gibthom,jien.

Maria : Ghalija?

Caterina: Iva, wiehed sinjur, xtrahom kollha u qalli biex ingibhom hawn Sinjura, jekk tista' tqeghedhom x'imkien, il-qoffa ghandhi bzonnha.

Maria : Iva, iva, ghandhek ragun... Halli nqeghedhom f'dawn il-vazuni............ Hekku l-qoffa, Caterina.

Caterina: Grazzi, sinjura.... L-ghodwa t-tajba;

Maria : L-ghodwa t-tajba.

Hoss: (Passi jidbeghedu)

Adriano : Allura, dawn il-fjuri, hu baghthomlhok, Maria?

Maria : Nahseb li hu.

Adriano : Imma ghaliex? Gha ni ma nistax nifhem ir-raguni...

Maria : M'hemm ebda raguni... Ried ikun mighi gentili.

Adriano : Tajjeb, imma issa jidhirli li qed jessagera... Wasal f'dan

: ir-rahal... gie biexjerak... telaq... issa baghatlhek dawk il-fjuri kollha... Ghaliex? Tista' tghidli ghaliex?

Maria : (Nervuza) Ghalxejn.. Ma nara xejn zejjed li sinjur jibaght ftit fjuri lil wahda sinjura.

Adriano: Ftit fjuri, dawk il-fjuri kollha... ghandhek wejda mimlija? Jien nghid li das-sinjur iffisset fil-fjuri... Meta miett jien, fjuri... meta jara lilhek, fjuri....

Maria : Ma nistax nifhem ghaliex qed taghti din l-importanza kollha ghal dal-kumpliment ckejken.

Adriano: Kumpliment ckejken?

Maria : [illegible] Iva.... Ftit ilu, kont qed insemmi lil Adriano... kont qed tghid fuq l-imghoddi... din ta' issa, skuzani... turi l-mentalità tighek.

Adriano: X'igifeiri?

Maria : Igifieri li l-idea li l-fjuri ghandhom jimbaghtu biss f'xi okkazjoni ta' zwieg jew ta' mewt hija falza... Il-fjuri jistghu jimbaghtu ukoll bla ebda skop... bil-hsieb ta kortesija.

Adriano: Allura, ghalik, li wiehed jibaghtlek il-fjuri ma jfisser xejn.

Maria : Xejn... Adriano, ghamilli pjacir, newwilli dak il-vazun li h hemm fuq dik it-tavolina.

Adriano: Dan?

Maria : Iva... issa, ahjar iggib l-iehor ukoll.

Hoss: (Vazuni)

Adriano: Allura issa, ghandi jerga' jigi?

Maria : Min?

Adriano: Hu... Guglielmi.

Maria : Le... ma nahsibx.

Adriano: Jien nghid li jerga' jigi... Ma smajtux x'qal? "Niltaqghu izjed tard... A rivederci"..... Issa, x'gej jaghmel hawn?

Maria : Ma nafx... Forsi jixtieq jerga' jzurna.

Adriano: M'ghadux kemm kien hawn?

Maria : Iva... Issa, jien xi htija ghandhi? Ghaliex qed taghmilli dal-mistoqsijiet?

Adriano: Biex nara jekk dan jfissirx xi h ga ghalik... Jien, bhal m'ghedtlek ftit ilu... Ghandi l-mentalità ta' Adriano... Maria, ifhimni tajjeb... Dil-hbiberija li nibtet hekk f'daqqa bejniet khom....din l-intimità....

Maria : U fejn hi din l-intimità? Forsi jrid jerga' jigi biex jghidilna jekk sabx xi kamra fil-lokanda, Miramar...

Adriano: Eh!... Iva... Il-Miramar... Allura int hajjartu biex jmur jfittex kamra fil-Miramar.?

Maria : Iva. Sraqsieni lisma hi l-ahjar lukanda... Ghaliex? Ghamilt hazin?... Jaqaw ma kellhix nghidlu?

Adriano: Le, le, anzi ghamilt tajjeb hafna... Allura behsiebu jibqa' hawn ghal xi ftit taz-zmien?

Maria : (Irritata) Ma nafx... Ma nafx... Ghaliexqed tistaqsi lili? Kif tridni inkun nafu dan?

Adriano: Ikkalma... Ikkalma.... Hsiebt li qallhek xi haga hu... X'ghandhek, Maria? Jaqaw qed thossok xi ftit nervuza?

Maria : X'jidhirlek, dal-mistoqsijiet kollha? Bhall-issa, qed nisthajjilna ghaddejja x'inkiesta

Adriano: U x'inkiesta, inkiesta.... jien qed nistaqsik, hekk, ghal kurzità... Ara, ejja nidhaddtu fuq xi hag'ohra. Tridni nghinhek tirranghom dawk il-fjuri?

Maria : Ma jimpurtax... Jekk trid taghti dal fjuri qodma lil Rosina...

Adriano: Rosina!.... (Pawsa)

Rosina : Sejjehtli, sinjur?

Adriano: Iva. . ara hawn dawn il-fjuri.

Rosina : X'naghmel bihom, sinjur?

Adriano: Ma nafx... Xi tridha taghmel bihom, Maria?

Maria : Tgharmihom... tgharmihom... M'inthix tara li dawk fjuri midbiela?

Adriano: Smajtha x'qaltlek, armihom.

Rosina : Tajjeb.

Hoss: (Passi jidbeghedu)

Maria, trid immorru naghmlu zewg passi?

Maria : Le, le... m'ghandhix aptit nimxi.

Adriano: Tajjeb, allura noqoghodu fit-terrazzin ghal frisk.

Maria : Ghal frisk meta hemm xemx taqli?

Adriano: U fejn qed tarah, x-xemx? M'inthix tara li bhall-issa mohbija?

Maria : Iva, naf... imma s-shana qeghda hemm xorta wahda.

Adriano: Allura, x'ser naghmlu?

Maria : (Irrabjata) Xejn! Xejn! Ma nistghux noqoghodu ghal ftit ma naghmlu xejn? Jekk trid tohrog, mur ghamel zewg passi... Hemm bzonn nigi jien, bilfors?

Adriano: Le, le.....hsiebt li..... issa... tista' tghidli x'ghandhek?

Maria : M'ghandhi xejn... Ghandhi bzonn noqoghod ftit fil-kwiet.

Adriano: Emminni, ma nistax nifhmek... Il-lum, donnhok m'inthix f'sikkthek.. Ghidli xi gralhek.

Maria : Ga ghedtlek... ma gralhi xejn... Inhossni bil-buli... Il-qaghada li ninsabu fiehe... Il-biza li ghad xi darba ninqabdu... Ilna xahar nghix f'dal-biza... in-nervi wkoll jiddejqu.

Adriano: Issa, skuzi, Maria... X'ghandu x'jaqsam dan li qed tghid? S'issa....

Maria : (Taqtaghlu kliemu) Iva, s'issa flaht nissaporti... imma issa... issa, bizzejjed.. issa ghejjejt ... xbajt ghal kollox... Il-parti li qed ikollhi naghmel.... Dil-hajja mohbija... l-attenzjoni li irrid naghmel meta nitkellem... Il-ghali li jrrid nuri ghal dak li jiena ma tliftx... Il-vistu li jrrid nilbes ghal sewgi li ghadu haj minli bil-ghonor... Iva... dawn, qed joqtluni bil-mod, il-mod... is-sahha tal-bniedem ukoll ghandha l-limiti taghha... Issa bizzejjed... Ma niflahx aktar.

Adriano: Tghajjatx, Maria... nitolbok... Ghidli xi tridni naghmel.

Maria : Ma nafx ... Ma nafx...Nispiccawha... Ma jrridx nissokta izjed f'dil-hajja.. Ma jrridx nidher izjed bhala mara armla.. imdejqa... Kulhadd jghidli li jehtieg li nderri... li ninsa... Iva, issa xbajt... Irrid nderri... Irrid ninsa.. X'jistghu jghidu? Jghidu li nsejt malajr .. ma jimpurtax.. Kullhadd jghid u jahseb li jridu!! Ma jrridx naf izjed b'tifkiriet... b'niket u vistu .. Jiena wkoll ghandhi d-dritt li nghix il-hajja tighi... Qabel ghext fil-miserja.. Issa, qed nghix fil gideb... fil-gerq... Ghalli gej... minjaf.... Alla tighi!.... Inhossni sejra niggennen ....

Adriano: Ikkalma, Maria, ikkalma.... Il-lum, xejn m'int tirraguna.

Maria : M'inhix nirraguna? M'inhix nirraguna? Possibbli li m'inthix tintebah li issa bdejt nirraguna,jien ? Int le... Int qed tghix b'ghajnejk maghluqa ... Ghalik, kollox huwa hafif... imma jien, issa, ftaht ghajnejja.. issa bdejt nara.. bdejt nifhem....

Adriano: Pisser ruhek... Ghidli x'inti tara u x'inti tifhem.

Maria : Xejn, xejn... Ghandek ragun... Kliem fierhh... Ma nafx x'jiena nghid... Taghtix kas tighi.

Hoss: (Il-qampiena tal-bieb ta' barra)

Adriano, gie minn gie, ghidlu li ghandhi ugigh ta' ras... li ma niflahx... ghidlu dak li jigi f'rashek....m'ghandhix aptit nitkellem.. M'ghandhi aptit nara lil hadd.

Hoss: (Passi - bieb jinghalaq) Pawsa:

Pawlina: Ahna hawn... Vassaltu jien . kien ser jintilef f'dal-hafna toroq li hawn madwarna... Fejn hi Maria, Adriano?

Adriano: Pawlina, Maria ma thossniex fiehe...

Pawlina: X'ghandha? Xi gralha?

Adriano: Ghandha ugieh ta' ras.

Gugliel: Tassew? Qed jiddispjacini.

Adriano: Hátolbok tiskuzaha.

Pawlina: Xista' nidhol inselmilha?

Adriano: Le... Ifhimni, sinjorina.. Nahseb li ahjar....

Pawlina: Maria, mighi, ma tuzax kumplimenti... Jekk m'ghandhiex aptiti, malajr tibaghtni l-barra.. Fil-kamra taghha qegheda?

Adriano: (Ikkonfondut) Nahseb...

Pawlina: Halli mmur narah a....

Hoss: (Passi jidbeghedu- bieb jinfetah u jinghalaq)

Adriano: Allura, sinjur, sibt xi kamra l-Miramar?

Guglielmi Iva... b'kumbinazzjoni kbira... Tawni kamra ta' wiehed li kellu jitlaq malajr.

Adriano: Qieghed niehu gost... Behsiebek i dum, hawn?

Gugleil: Ma nafx.. Ghadni ma d-decidejtx... Forsi noqoghod xi ftit granet ... gimgha... skond kif insib ruhi.. u int? Ilek hawn hafna?

Adriano: Kwazi xahar.

Gugleil: Gejt ma' Maria?

Adriano: Iva... ma' Maria.

Gugliel: Mewnhekk, ghandkhom sabieh hafna ... Nahseb li ghandkhom il-kwiet, hux tassew?

Adriano: Iva... Jekk wiehed ikun irid, jista' jghaddi gimghat shah bla ma jkellem lil hadd.

Gugleil: Pajjis grazzjus hafna... Kif thajjartu tigu hawn?

Adriano: B'kumbinazzjoni.. Konna qed infittxu post ghal kwiet... Vasalna hawn u Maria ghogobha mill-ewwel...... (Pawsa)

Noffrilek Vermouth?

Gugliel: Skusi?

Adriano: ~~xxxxx~~ Offrejtlek Vermouth.

Gugliel: Grazzi... gentili hafna.

Hoss: (Bikkerini - Jinstemgha jferrah)

Allura, int kont li hajjartha issiefer?

Adriano: Iva, miskina... taf int.....

Gugliel: Ghamilt sewwa... F'kazijiet bhal dawn, ma tkunx tista' taghmel ahjar... issiefer... tibdel il-hajja tassoltu .. tara weuh godda... Nahseb li ma tantx kienet haga hafifa biex qaltlek iva.

Adriano: Nitolbok li ma tfakkarnix. (Pawsa ohra)

Guglielmi Maria, issa, tidher m'hux hazin... Ticca jidher ahjar... donna stabret xi ftit... L-ahhar li rajtha, meta gratilha dik id-disgrazzja, nghidlek issew, gibitli hniena... Insejkna Mariolina....

Adriano: (Sorpriz) Mariolina?

Gugliel: Qabel, hekk kont insejhilha.

Adriano: (Dajjem sorpriz) Qabel? Qabel, meta???

Gugliel: Meta konna tfal... Lili, kienet issejjahli Cezaroni u jien, Mariolina ... Konna hbieb tal-qalb u ma nisthix nghidlek, bejnietna kelna ukoll xi xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx grajja ckejkna....

Adriano: Grajja? Tassew???

Gugliel: Oh!... Grajja safja... Ta tfal li konna... Maria, kien ghad kellha ghaxar snin... jien, kelli erbatax il-sena... Imma kif? M'inhix nemmnek li Maria qatt ma qaltlek xejn.

Adriano: Le... qatt ma qaltli xejn... intik il-kelma tighi... kompli, kompli... niehu gost hafna nisma fuq grajjiet zghar...

Gugliel: Wisq ftit hemm x'inghidlek... il-grajja taghna grat waqt li konna villeggatura... konna niltqajna wara hafna zmien..... Imbaghad kbirna... Maria izzewget u jien, meta sirt naf b'dan iz-zwieg, bdejt ninteressa ruhi biex insib xi post m'hux hazin lil zewga...

Adriano: Post? Post m'hux hazin?

Gugliel: Iva. Zewga kellu post, b'salarju mizeru hafna... meta rajt hekk, dahhaltu skrivan mighi.

Adriano: (Milqut minn dal-kliem) Ah!... Allura int dahhaltu mighek ghaliexkont taf lil Maria... Adriano ma kien jaf xejn b'dan?

Gugliel: X'igifieri xejn?

Adriano: Igifieri, b'Cezarone u Mariolina... b'dik il-grajja ckejkna.

Gugliel: Nahseb li Maria kienet qaltlu xi haga.

Adriano: Le, le, Maria ma qaltlu xejn.

Gugliel: Imma int zgur minn dan?

Adriano: Le darba dan qed nghidulek jien? Trid li jien ma nkunx naf?

Gugliel: Forsi ma qaltlux biex tkun prudenti... Taf int kif inhuma l-irgiel mizzewgin... suspetti wahidhom... Kieku huwa kien jaf...

Adriano: Ntik il-kelma tighi li m a kien jaf xejn.

Guglcil: Nahseb li kif qed tghid int... tant hu hekk li meta konna immorru xi kuncert...

Adriano: Kif? Maria kienet tigi mieghek ghal kuncerti?

Gugliel: Ma tafx li hija thobb hafna l-muzika... Iva, x'imdaqqiet konna morru flimkien... Imma nifthemu, ahna konna mmorru nithabba l-muzika... Miskina... xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx klassika kienet id-divertiment taghha ... Huk, bil-maqlub, kien jhobb jisma biss it-trombi.

Adriano: It-trombi!!!....

Gugliel: Hekk, ghall-inqas, kienet tghidli... Ghidli jista' jkollok gost injed barbari minn dawn? It-trombi!.. Il-hdud kollha huk kien johodha tisma l-banda....

Adriano: Imma la darba dawn it-trombi jigu mdahhla fil-muzika, ma jidhirlekx li hemm min jieha gost bihom?

Gugliel: Sgur, sgur... imma gib quddiem ghajnejk din l-imsejkna mara. X'imdaqqiet kont noffrilha xi biljetti ghat-teatru... Qatt ma giet.. minjaf.. forsi kienet tghidlu li dawk il-biljetti kont inkun tajthomlha jien u allura hu kien jghidilha biex tirrofthom...Darba biss irnexxieli ngaghalha tigi mighi ghall-opra.

Adriano: Ah! Int kont?

Gugliel: Iva, ghaliex? Kienet qaltlek?

Adriano: Kienet semmietli xi haga fuq, fuq... (Pawsa)

Gugliel: Allura, int, lil kunjata terrha spiss?

Adriano: Jien??? Iva, kulljum.

Gugliel: Qed tiskantani... Qatt ma semmietli xejn.

Adriano: Anqas lili... lilek,qatt ma semmietek mighi.

Gugliel: M'ghandniex x'inghidu .. Int huwa hu r-ragel taghha .. Forsi dil-hbiberija taghna,lilek, ma kienitx toghogbok.

Adriano: Imma, allura, tassew li bejnietkhom kien hemm dil-hbiberija?

Gugliel: Iva... imma, nifthemu ahjar... Il-hbiberija taghna kienet hbiberija safja... Hbiberija li ghandha x'taqsam ma' l-arti. mal-kotba... mal-muzika... hbiberija li fieha hija kienet issib dak kollu li f'darha kienet nieqsa minnu.

Adriano: Imma, f'darha x'kien jonqosha?

Gugliel: Ifhimni ftit... Huk kien bniedem bravu.. wiehed mill-ahjar impiegati li kelli.. kien intelligenti, imma dejjem impiegat, hux veru? Ghalhekk il-mentalità tighu kienet dik ta' impiegat... Ghal mara, bhal ma hi Maria, kien jixirqilha xi haga ahjar... tifhimni int, hux tassew?

Adriano: Nghidlek issew, ghandi ma fhimt xejn.

Gugliel: Ma nafx kif nibda infisser ruhi .. Nahseb li hâk ma kellux l-istess ideat ta' Maria... taf int... il-hajja taghhom kienet kienet bil-qies . hajja ta' xahda ...

Adriano: U dan kienet tghidulek Maria?

Gugliel: Le, le... Maria qatt ma qaltli xejn .. Dan, kont nahsbu jien, tant hu hekk li jien kont naghmel mill-ahjer biex nghinhom... nghidlek issew ghamiltx minhabba fieh, ghamilt xi ingustizzja ukoll... Lil Adriano kont tajtu promozjoni li fl-idea tighi ma kienitx tmiss lilu.

Adriano: U dan kollu, int, ghamiltu ghal Maria.

Gugliel: Iva. (Pawsa)

Xi gralek? Jaqaw ma tifliehx?

Adriano: Le, le, m'ghandi xejn... Ix-xhama!... Ix-xhama li hawn f'dil-kamra inhossa qed taqtaghli nifsi.

Gugleil: Ix-xhama??? Ma jidhirlix... jien kwazi qed inhoss il-bard.

Adriano: Int ghandek ragun... Kien bniedem idjota.

Gugliel: Min?

Adriano: Hija.

Gugliel: Dan, qat m'ghedtu jien.

Adriano: Qieghed nghidu jien... Hija, biex fl-ufficcju kellu dik ir-responsabbiltà... biex jara lil martu tiffrekwenta t-teatru... biex jaraha dgawdi ~~xxxxxxxxx~~ certa hbiberija...

Gugliel: Le! Tghidx hekk... Maria kienet u ghadha mara ezemplari... Ma tista' tghid xejn fieha.

Adriano: Mara ezemplari!... Vigibni ftit... Jekk int stess ghadek kemm ghedtli li hija kellha mal hbieb kienet issib dak li kienet imcahda minnu f'darha....

Gugliel: Iwwa, skuzi... Ghaliex qed tixhon daqshekk?

Adriano: Jien, nixhon? Le, le, m'inhix nixh on... Ghidli, jidhirlek li hawn sewwa... Povru ragel.. F'daqqa wahda isir jaf dan kollu u int trid li jiehu din l-ahbar bic-cajt... bil-kalma.

Gugliel: M'hawnx ghalfejn tinkwieta ruhek daqshekk...

Adriano: Min qed jinkwieta ruhu... Bhala huh... bhala l-kunjatu....

Gugleil: Daqshekk hu...Jidhirli li bhala huh... bhala l-kunjatu, tista' tghini hafna.. Tista' tifhimni ahjar.. Ghalija, int, tahsiba xort'ohra minn Adriano... N ahseb l-int ghandek mentalità ohra . Tidher izjed intelligenti... izjed moderna... Iva, int tista' tifhem ahjer certi hwejjeg psikologici.

Adriano: Le, sinjur... hawn ma jittrattax minn hwejjeg psikologici .. hawn ghandna l-fatti... ghandha l-pozizja.

Gugleil: U jekk huwa kif qed tahseb int?

Adriano: X'igifieri?

Gugliel: Ifhimni, Maria hija mara armla... Hija tista' taghmel b' hajjitha dak li trid, bla ma hadd jindahlilha... ghall-inqas, hekk ghandi nahseb, m'hux hekk?

Adriano: Sgur, sgur...

Gugliel: Nista' nhik il-kelma tighi li sakemm huk kien ghadu haj, qatt ma kien hemm xejn... qatt kelma ... qatt hsieb ta' Maria li setgha iweggaghlu qalbu.

Adriano: Sakemm kien ghadu haj!... Imma issa? Issa li jinsab mejjet?

Adriano: Ara... mighek nista' nkun sincier, anzi hemm bzonn li niftah qalbi mighek... Int huwa l-kunjatu... Ghall-issa, int qed tiehu hsiebha.. hsieb il-gejjieni taghha, m'hux hekk? Nahseb li ma jispurtax ghax qed naghmillek dil-mistoqsija...

Adriano: Xejn, xejn... kompli, kompli...

Gugliel: Tajjeb. Ghal Maria dejjem kelli sentimenti ta' hbiberija... Dawn is-sentimenti kull ma jmorru qeghdin aktar jikbru... issa ntbaht li dawn la jistghu jimbidlu u anqas jonqsu... Nahseb li fhimt x'irrid infisser, hux tassew?

Adriano: Le?

Gugliel: Nitkelmu aktar car... Iddecidejt li nizzewwigha!

Adriano: Kif??? Tizzewwigha???

Gugliel: Iva... Ftit ilu, waqt li kont qed nitkellem ma' Maria, kelli muriha bil-hsieb tighi.

Adriano: U din x'wigbitek?

Gugleil: Qaltli li ma jistax ikun... li ma tridx...

Adriano: Nahseb li ghandha ragun.

Gugliel: Sewwa qed tghid... It-talba tighi ghamiltiela kmieni wisq... b'dan kollu m'ghandix qalbi maqtugha... biz-zmien, nittama li jirnexxili.. l-aktar issa, li ghamilt habib mighek.

Adriano: X'igifieri?

Gugleil: Igifieri issa, jiena nista' norbot fuq il-hbiberija u l-ghajnuna tighek.

Adriano: Kif??? L-ghajnuna tighi???

Gugleil: Iva, hadd ma jista' jghini aktar minnek... Bi kliemek int tista' tippersvadiha.

Adriano: Imma x'inti tghid? Jien??? Jien, nghighel lil Maria tizzewweg lilek??? Jien??? Dan issejjed, issa.

Gugleil: Ghaliex? Ma tridx tghaddili kelma?

Adriano: Sgur li m'irridx... Dawn affarijiet tad-dinja l-ohra... Tass

: tad-dahq... Jien, jien, immur quddiemha u nghidilha: "Ismaghni, Maria, dan is-sinjur irid jissewgek"

Gugliel: Imma, x'fiehs din? Int huwa l-izjed wiehed li tista' ittieha parir... Int huwa l-kunjatu taghha.

Adriano: U x'kunjat u, kunjatu...Int jidhirlek li jista' jkun li jien....

(Jinstama' lehen Pawlina)

Gugliel: Ssssst.... iskot! Iskot!... Qieghed nisma lehen is-sinjorina Pawlina.. inkimplu nitkellmu izjed tard.

(Bieb jinfetah)

Gugliel: Oh! Is-Sinjura Maria!... Kif int, ghaddielhek l-ugieh ta' ras?

Maria : Iva, ghaddielhi, grazzi.

Pawlina: Adriano, x'jidhirlek mill-libsa li libset Maria? Tixirqilha

Adriano: (Konfus) Iva, iva... hafna... imma ma nistax nifhem....

Maria : (Nervuza) L-iswed dejjaqni... Inhoss li ma nistax nilbsu izjed... Kont qed inhossu isewwidli qalbi izjed.

Pawlina: (Fuq taghha) Ghal-lejla ghandna programm sabieh hafna... Int, Sur Guglielmi, jehtieg li tohodna sal-Belvedere bil-karrozza tighek.

Gugliel: Bil-qalb kollha... Jiena dejjem lest ....

Pawlina: Imbaghad, nixtieq immorru bil-fregatina, il-Miramar.

Adriano: Imma kif? Ahna wkoll? Maria gejja maghkhom?

Pawlina: Sgur... Ahna ilkoll... Ghaliex? Jaqaw, int, ma tiehux gost tixxala?

Adriano: Iva, iva... imma ghadni ma nistax nifhem... X'ghandu x'jaqsam bhall-issa ix-xalar?

Pawlina: Ix-xalar huwa mehtieg ghal Maria... Tigini hasra minnha naraha dejjem maghluqa ~~h~~awn gew.

~~Gugliel~~: Is-Sinjorina ghandha ragun... Daqxejn ta' harga taghmlilha tajjeb.

Adriano: Daqxejn ta' harga kollox sewwa, imma issa, jidhirli li qed tesagera.

Maria : (Dejjem nervuza) Imma skuzi... Billi ghal darba immorru nieklu barra, m'hix sejra taqa' d-dinja.

Pawlina: Jien ma nistax nifhmek... Ftit ilu, smajtek tghidilha li ghandha bzonn idderri.

Adriano: Idderri iva, naqbel mighek... imma niftehemu... Jehtieg li ma ninsewx ir-rispett... Anqas ilu xahar mejjet... Ghall-inqas nirrispettaw il-memorja ta' dak il-povru ragel.

kexxun jinfetah
Hoss:(Passi jidbeghedu) u jersqu mill-gdid)

Rosina : Din, trid?

Maria : Iva.

Hoss: (Sajjetta - xita)

X'wahdadin!... Kemm hu temp ikreh... Issa niezla x-xita ukoll.

Rosina: Tassew lejla kerha... Bilhaqq... kont sor ninsa nghidlek... Ftit ilu giet is-sinjura Kuncett.

Maria : Is-Sinjura Kuncett?

Rosina : Iva... giet ghal kera.

Maria : M'ghedtilhiex lis-sinjur m'hux id-dar u li jkun hawn fl-ahhar tal-gimgha?

Rosina : Iva, imma qaltli li trid tara lilek u li ghandha tghaddi isjed tard.

Maria : Tajjeb, issa aqsam lumija u qeghda fi plattina.

Rosina : Tridni jnnerwillhek xi halib ukoll?

Maria : (Innervjata) Iva! Ma tafx li ghandhek iggib il-halib? Hemm bzonn noqoghod nghidlek kull darba x'ghandhek taghmel? Haffef, Rosina.. minn hawn u ftit iehor ikun hawn dak is-sinjur.

Hoss: (Ix-xita tinstema' fil-boghod - jinfetah il-bieb bis-salt u x-xita tinstama' fil-qrib - bieb jinghalaq ix-xita fil-boghod mill-gdid)

Maria : (Sorpriza) Adriano!....

Adriano: Wasalt, Maria!....

Maria : Adriano!...

Adriano: Stenna, Maria... jekk tmiss mieghi, timxarrab ... Rosina!...

Rosina : Ben tornato, sinjur....

Adriano: Grazzi,... Kif int, Rosina?

Rosina : Tajba, grazzi...

Adriano: Rosina, jekk joghogbok qeghedli dal-kappell u dir-rainecoat jinxfu x'imkien....... Grazzi. Maria, ma nistax infissirlik il-vjagg li kelli.. Ghal ftit minuti tlift it-tren u kelli noqoghod nistenna ghal erba' sighat shah.

Maria : M'hux ahjar tmur tbiddel, Adriano?

Adriano: Ghidli, Maria... Ma kontx tistennieni hekk ghalgharrieda, hux veru?

Maria : Le!... Tant hu hekk li ma nistax nifhem kif ergajt l-ura

: hekk malajr. Qabel tlaqt kont ghedtli li ma kollox terga' l-ura qabel l-ahhar tal-gimgha.

Adriano: Inqast minn kelmti... Wara hmest-ijiem, irgajt sibt ruhi hawn. Kien hemm tassew ghaliex wiehed jaghmel dan il-vjagg.

Maria : Ghaliex? X'gara? Jaqaw ilhaqt tard?

Adriano: Le, le.. Ilhaqt tajjeb. Il-post kien ghadu vojt...Donnu li kien mahluq ghalija.. barra minn dan, kien hemm ohrajn... impiegi mill-ahjar... pagi gholja, imma kull fejn tmur... is-soltu mistoqsijiet... X'kont taghmel? Fejn kont tahdem? X'certifikati ghandek? Tifhem, Maria? Il-bnedmin jehtieg li jkollhom l-inghoddi taghhom... dokumenti li juru l-hajja... ix-xhieda li huwa ghadu haj... Ghalija, l-inghoddi huwa haga li m'ghandix niftakar fieh... dan, ghalija huwa maghluq... Mnejn nista' ngibhom d-dokumenti li jixhdu li jien ghadni haj? Ismi m'ghadux izjed... Jekk nitlob c-certifikat tat-twelid tighi... Itumi dak tal-Mewt.

Maria : Imma m'hemmx xi mezz iehor li bieh tista' ....

Adriano: Le! M'hemm ebda mezz... F'dawn il-hmest-ijiem li ghaddew, ghamilt minn kollox .. ittentajt sahansitra nitlob xoghol li lili ma jixraqlix .. xoghol umiljenti... xoghol mistmerr minn kullhadd .. Ghal dan ix-xoghol hekk baxx jehtieg ukoll li wiehed juri l-identità tighu. Jien ma nezistix... Hekku, jiena u x-xejn xorta wahda... L-Umanità kollha kemm hi, hija registrata... ikkontrollata minn dak il-hin li titwieled sa dak il-waqt li tmut. Il-lum, jien, ma naghmilx sehem minn din l-Umanità... Jien huwa bhal haga zejda... Mir-registru tal-hajjin ghaddejt ghal dak tal-mejtin u ghalhekk, hija haga mpossibbli li jien insib post fost il-hajjin.

Maria : Imma, allura....

Adriano: Allura xejn... M'hemm xejn x'naghmel izjed... Taf x'inhi l-ahhar haga li baqaghli naghmel?

Maria : Le... Ghidli, Adriano.

Adriano: Ikolli naghmel bhal dawk li jkollhom id-dokumenti f'idejhom u jibzghu juruhom... Ikolli naghmel bhal hallilin... bhal imbroljuni... iva, hekk ikolli naghmel ... Jien riedt nisraq lis-Società u din issa qegheda ~~xxxxxxxxxxxxxxxxx~~ tidhallas minni... Qeghda tichadli l-istess dritt li nghix. Tifhem, issa, Maria, liema hi l-qaghda li ninsab fieha?

Maria : (Bierda, kwazi ostili) Dan, kellna nahsbu fieh qabel.

Adriano: Naf, naf li kellna nahseb qabel... Kollu zejjed li toqoghod tghidli kliem bhal dan... Jien naf... Int jaghbillek tkellimni hekk. Ghidli, Maria... Kliem bhal dan, ghaliex m'ghedtulix dak inhar?

Maria : U min qallek li m'ghedtulekx?

Adriano: X'ghedtli? Ghidli x'ghedtli? Int, dak inhar, kont inbazza' Dak inhar int kien imissek impedejtni.. Kien imissek urejtni l-konsekwenzi...

Maria : Igifieri, bi kliemek, trid tghid li l-htija hija tighi.

Adriano: Le, le, il-htija hija tighi biss... Jien biss huwa l-hati... Sajjeb, hekk, Maria? Kieku taf kif qegheda tittorturani... Dik il-harsa tighek, donnhok trid tlumni....

Maria : Inlumek!... Imma jekk jien qatt ma nghidlek xejn....

Adriano: Ghalhekk tinkwetani... Int qatt ma tghidli xejn, imma jien, nifmhek tajjeb... Bhall-issa naf il-hsibijiet li ghaddejjin minn rasnek... anzi biex nghidlek kollox, x'imdaqqiet donni li f'ghajnejja narak ferhana ghaliex lili tarani f'dan it-tfixkil kollu.

Maria : Ferhana? Int f'sensik, Adriano? Ma atfx lit-tfixkil tighek ifisser ukoll dak tighi?

Adriano: Ghandek ragun... Dan, kollu kliem fierah....... Ghidli, Maria, Xi kemm baqaghlna flus?

Maria : Kwazi xejn... Kellhi hafna kontijiet x'inhallas.

Adriano: Ah!....

Maria : Is-Sinjura Kuncett, giet kemm il-darba biex nghidulha x'behsieb na naghmlu.. Qaltli lid-dar ghandha min iridha ghas-sajf li gej.

Adriano: U int, x'ghedtilha?

Maria : Xejn. L-ewwel riedt nara x'sejjer tghid int. Minn hawn u ftit iehor ghandha terga' tigi.

Adriano: X'sejrin nghidulha? Ingeddu l-kuntratt mill-gdid? Tkun haga tad-dahq.. Kif irridu nhallsuha? Imma, mill-banda l-ohra fejn irridu jmorru? Jehtieg li niksbu xi haga tal-flus... Iva, hemm bzonn.. hemm bzonn... Imma kif? Mnejn?

Maria : Jekk trid dbiegh il-gjojjelli tighi....

Adriano: Ikollok hniena, Maria... Bewk issemmihomlix... Kemm tahseb li jtuni fihom? Taf kemm tawni ta' l-arlogg tighi?

Maria : Kif??? L-arlogg, beghetu???

Adriano: Ma stajtx naghmel iehor... Il-kartiera tas-sigaretti kelli nbiehha wkoll.. Hekku.. hares ftit... ara x'tawni.

(Jinsteghha ihaxwex xi karti)

(Iddisprat) Ma nafx fejn ser nibda naghti rasi!... Dil-haga li ma nista' naghmel xejn, qegheda titlifni minn sensija... Kullhadd isib xi xoghol... Kullhadd jista'jissielet mal-hajja.. kullhadd jiddefendi ruhu... Jien le... Jien ma nista' naghmel xejn... Anqas inmut ma nista' ghaliex ga ninsab mejjet... X'sejrin naghmlu, Maria? Ghidli int, x'sejrin naghmlu.

Maria : Immur nahdem jien.

Adriano: Int? Imma int, kif tista' tmur tahdem? X'taf taghmel, Mari-

Maria : Ma nafx... Immur infittex... insin xi post li jghodd ghalija.. Naghmila ta' Governenti... u jekk hemm bzonn, naghmila ta' seftura ukoll.

Adriano: Seftura??

Maria : Iva. La darbb int ma tistax tahdem, jehtieg li jahdem haddiehor minnflokok.

Hoss: (Bieb jinfetah - passi)

Rosina : Gibtlek il-halib u l-lumi, sinjura.

Maria : Jekk joghogbok gibli tazza ohra.

Rosina: Tajjeb, sinjura.

Adriano: Maria, jaqaw ghandu jigi?

Maria : Iva.

Adriano: Kulljum jigi ghat-te, hawn?

Maria : Iva, kulljum.

Adriano: Ma kellux jitlaq minn din il-Blet?

Maria : Iva, kien telaq, imma rega' l-ura malajr.

Adriano: U fughiex joqoghod ikellmek meta jigi hawn?

Maria : Fuq hafna xorti.

Adriano: Nista' nahseb... Dejjem jghid l-istess kliem... Li jrid jizzewgek, hux tassew?

Maria : Le, qatt ma qalli xejn izjed.... Ix-xewqa tighu jiena nafha.

Adriano: Jekk m'inhix sejjer zball, huwa jqis ruhu bhala gharus tighek.

Maria : Hekk nahseb...

Adriano: Gherusija ftit twila... Gherusija li bdiet minn mindu kontu ghadkhom ckejknin... M'ghandniex x'inghidu...dan ghalieh, huwa l-isbah xhieda tal-fedeltà tighu.

Maria : Xi trid tfisser b'dan?

Adriano: Xejn, xejn. Kieku fin-nofs ma kienx hemm jien...nazi, qed nghid, ghalikhom kien ahjar meta kont ghadni haj...Ragel haj jista' wiehed jidhaq bieh, imma mejjet....

Maria : Qieghed tghir ghalija (Ironika)

Adriano: Le, le... Imma n-nar ser jintefa... Ma Ghandniex hatab izjed?

Maria : Le, l-ahhar ftit li kelli, uzajtu.

Adriano: Izjed kien jaqbel kieku xtrajt ftit hatab mill qaghadt tixtri it-tè ghal dak is-sinjur.

Maria : Il ftit tè li ghandi tahuli hu stess.

Adriano: He... Ser jidhol ghall-ispejjes tad-dar ukoll?

Maria : Isma'ghni, Adriano .... issa, ara... ahjar ma nwieghbek xejn...

Adriano: Le, irridek twiegibni... Tkellem!... Tahseb li ma nafx xi trid tghidli? Int m'ghadekx thobbni!... Tkellem!... Ghid dak li ghandhek fl-istonku tieghek....Tibza twiegibni?

Hoss: (Qampiena ta' barra)

Hekk!... Is-Sur Guglielmi wasal.... X'ser naghmel? Nibqa' hawn?

Maria : Kif joghogbok!...

Rosina : (Boghod mill-Mike) Gie is-Sur Guglielmi.

Adriano: Jghaddi, jghaddi.

Guglielmi (Boghod mill-Mike) Buonasera, Maria.... Oh!... Int hawn ukoll? Meta wasalt?

Adriano : Ftit ilu.

Guglielmi Prosit!.. Irnexxielek tehles malajr.

Adriano : Haffift kemm stajt.

Gugliel : X'dagqsejn shana ghandkhom hawn gew... thossok titherra... Il-kesha li hemm barra tidhol fil-ghadam.

Maria : Ghada niezla x-xita?

Gugliel : Le, billi waqa xi ftit ter-rieh, l-ghajru m'ghadux kif kien.

Maria : Oqoghod bilqegheda,....

Guglielmi Grazzi.... Ma hrigtx il-lum, Maria?

Maria : Le, il-lum bqajt hawn il-gurnata kollha.

Gugliel : Ghamilt sewwa... Kienet tassew gurnata kerha... N ahseb li int ukoll sibt temp ikrah!!..

Adriano : Ma setghax ikun aghar milli kien.

Gugliel : Il-bahar, rajtu xejn, Maria?

Maria : Qatt ma rajtu qawwi daqshekk... Qalu li mewga bagghet tiela sas-suntier tal-Knisja.

Gugliel : Kienet dehera mill-isbah... Min rah mit-terrazzin tal-Miramar, kellu jibqa' impressjonat... Ix-xewx tal-bahar beda jasal s'hemm fuq.

Rosina : Sinjura, x'hin tghidli ngibilkhom it-tè.

Maria : Meta iggibulna, Rosina... Qabel xejn, neħħili dak il-pakkett li hemm fuq il-mejda, jekk joghogbok.

Gugliel : Ma nafx jekk joghogbukx...

Maria : Jaqaw? X'inhuma,dawn?

Gugliel: Ftit kannoli... Ghamilhomli l-kok tal-lukanda.

Maria : (Waqt li tinstema thaxwix xi karti) Jidhru sbieh hafna.

Gugliel: Il-kok qalli li ghandhom joghogbok zgur.

Maria : Grazzi, Guglielmi... Jiddispjacini... Qieghed tinkomoda ruhek wisq.

Gugliel: Haga zghira, Maria.

Adriano: Zokkor, gibt ukoll?

Gugliel: X'zokkor hu? (Sorpriz)

Adriano: Gibt it-tè... gibt il-pasti... hsiebt li gibt iz-zokkor ukoll.

Guglеil: (Imhawwad) Billi ~~haf~~ lit-tè tajjeb, hawn, ftit skars, hsiebt ingibilha ftit jien.

Maria : Tiehux ghalieh... Qallek hekk biex jiccajta...

Adriano: Zgur, zgur, li biex niccajta.

Maria : (Waqt li tinstemgha tferrah it-tè) Kif tridu, bil-halib jew bil-lumi?

Gugliel: Bil-lumi, ahjar... grazzi.

Maria : Int, bil-halib?

Gugliel: La bil-halib u anqas bil-lumi... m'irridx tè.

Gugliel: Tiehu kannol?

Adriano: Grazzi.

(Jinstemghu jixorbu it-tè bla kliem)

Gugliel: Inqdejt, ghall-inqas bis-safra li ghamilt?

Adriano: Jien? Iva, iva, m'hux hazin.

Gugliel: Isma, jekk nista' nistiednek xi haga, ghidli... bla kumplimenti.

Adriano: Int tmajjeb hafna... Nahseb li f'dak li ghandi bzonn, int, ma tistax taqdini... Nirringrazzjak xorta wahda.

Gugliel: Int, x'iddecidejt, Maria...Bahsiebek tibqa' hawn?

Maria : Ma nafx... ghadni ma nafx. Nahseb li nitilqu ghall-ahhar tax-xahar.

Gugleil: U fejn sejrin? Il-Belt?

Maria : Ga ghedtlek... Ghadni ma nafx.... Nistghu nibqghu hawn ukoll

Gugliel: Jidhirli li dar-rahal huwa monotonu biex wiehed jghix fieh fit-tul.

Maria : Tiehu kikkra tè ohra?

Gugliel: Ghidli, Maria... Ma thossx li trid terga' l-ura fil-Belt? Ma tixtieqx tara mill-gdid dawk it-toroq iffullati bin-nies?... dawk it-teatri... dawk il-kafejiet?

Maria : Le... ebda xewqa m'ghandi li nerga' immur.

Gugliel: Smajt li ghall-istagun li gej, ser jkun hemm hafna kuncerti sbieh.

Maria : Dawn, nistghu nisimghu minn fuq ir-radjo.

Gugliel: Allura ikolli nghidlek l-int inqtajt mid-dinja ghal kollox.

Maria : Jien m'iddecidejtx xejn.. Il-lum forsi qed nahsiba hekk, ghadha nista' nahsiba xort'ohra.

Gugliel: Hekku... Int qatt ma trid taf dak li ser jigri ghad/a ... Il-gejjieni ma jfisser xejn ghalik.

Maria : Il-gejjieni m'hux ahna nfassluh.

Gugliel: Maria, li wiehed jemmen fid-destin huwa zball kbir... Hafna minnkhom jemmnu li l-gejjieni jkun gej minn qawwiet misterjuzi... dan, m'hux minnu.. il-gejjieni x'aktarx li nfassluh ahna nfusna... bil-hila taghna... bir-rieda shiha... bl-isbalji li naghmlu matul il-hajja... Maria, il-bniedem jehtieg li jkollu hila jibni l-gejjieni tighu skond xewqtu.

Adriano: He... Bil-kliem kollox huwa hafif.

Gugliel: Ghaliex? Meta fil-hajja, wiehed jirnexxilu ikun jaf x'irid, huwa ghandu jeghaleb kull tfixkil.. Haga wahda biss, il-bniedem ma jistax jirbah... Il-Mewt.

Adriano: U jekk wiehed jasal biex jirbah lil din ukoll?

Gugliel: Meta wiehed ikun mejjet, m'hemmx ghalfejn wiehed joqoghod ihabbel rasu bil-gejjieni.

Adriano: Dan, int, qed tghidu.

Gugliel: Ghaliex? M'inhix nifhek....

Adriano: Xejn, xejn... kont qed niccajta.

Gugliel: Maria, ghadni kemm ircevejt ittra minn ghand il-mamà u qaltli biex insellli ghalik.

Maria : Ghalija? Possibbli li ghadha tiftakar fija?

Gugliel: Dejjem jsemmhik.

Maria : Imma kif jista' jkun? L-ahhar li ratni kont ghadni zghira bulkemm kellhi ghaxar snin.

Gugliel: Ghadha tiftakrek ta' dak iz-zmien... Tfajla helwa, bjonda.. Maria, il-mamà tixtieq hafna li terga' tarek.

Maria : Qed tisqhuntani... Ma nistax nifhem.. Il-mamà tighek taf ?/

Gugliel: Kollox taf... Taf l-inghoddi... taf il-present u forsi taf ukoll il-gejjieni... Lil mamà, jien nghidilha kollox... nuriha x-xewqat tieghi kollha.... Hija tixtieq tisimghek biex tmur tghaddi xi jumejn maghha.

Adriano: Maghha, fejn?

Gugliel: Fil-Villa taghna li ghandna fit-Toscana... Il-mamà, hemm tghix is-sena kollha... ma ghandniex x'inghidu, int tigi ukoll.

Adriano: Jien?

Gugliel: M'hemmx ghalfejn hafna kumplimenti... Kisa hemm kemm trid... Bilhaqq, kont ser ninsa... Il-mamà baghtitlek xi ritratti tal-Villa.... (Waqt li jinstamghu ihawwex xi karti) Hekku, dan juri l-Villa minn barra.

Maria : Xi gmiel ta' Villa. X'kobor... Qisa xi kastell.

Gugliel: Sewwa qed tghid, Maria... Fl-antik, dil-villa kienet kastell Arab din il-parti giet mibnija gdida ftit snin ilu... Hawn jinsab il-garage... Dar-ritratt juri l-ewwel pjan u dan il-gnien u t-tennis court.

Adriano: Qatt ma laghbtu xi loghoba?

Gugliel: U dan, juri l-parti l-gdida... Hares ftit lejn il-kmamar... donnhom ghadhom m'humiex armati... Donnhom jonqoshom xi haga Qeghedin jistennew lil padruna l-gdida... Dawn il-kmamar, nixtieq li jigu armati skond il-gosti ta' dik il-mara li sejra tghix fihom... Il-mamà taqbel mieghi ukoll.

Maria : Villa sabieha tassew... hekku....

Gugliel: Le, Maria, dawn tista' izzommhom int.

Maria : Ghaliex?

Gugliel: Int tkun tista' jttini xi parir.

Rosina: (Il-boghod mill-Mike) Sinjur, hawn is-sinjura Kuncett trid tkellmek.

Adriano: Gej, Rosina.

Maria : Le, stenna, halli mmur jien.

Adriano: Imma....

Maria : (Nervuza) Ghandi bzonn inkellimha. Guglielmi, nitolbok tiskuzani... dal-waqt nigi.

Gugliel: Jekk ma jimpurtax, ma noqoghodx nistenniek... Fis-sebgha jrrid naghmel telefon... Nerga' narakhom il-lejla.

Maria : Tajjeb, ghal-lejla, mela.

Gugliel: A rivederci!

Maria : A rivederci!

Hoss: (Passi - bieb jinfetah - jinghalaq)

Gugliel: X'jidhirlek, habib?

Adriano: X'igifieri?

Gugliel: Kif semmejtilha l-villa,... kif ghedtilha li hija ghad trid tghix f'dawk il-kmamar, donnha li ma haditx pjacir... Donni rajtha dbiddel lewnha.

Adriano: Minn issa?

Gugliel: Ma nafx x'nibda nahseb...X'imdaqqiet donnha tiehu pjacir meta tarani... drabi ohra, tahrabni... issir nervusa u jkollha mitt sena biex twarrab minni... Nittama li biz-zmien, il-hsieb ta' daz-zwieg taghna, inissilha l-inghoddi u jaghmilha hinja mill-gdid.

Adriano: Milli qieghed nara, s'issa, l-idea ta' daz-zwieg, xejn m'hi ghal qalba.

Gugliel: Int m'ghedtilha xejn? Ma pprovajtx tfehemna l-vantaggi li hemm f'dan iz-zwieg?

Adriano: (Xott, xott) Iva, ghedtilha... Ghedtilha hafna drabi.

Gugleil: U x'wigbitek?

Adriano: (Innervjat) X'ridtha twigibni? Jekk hija ma tridx tizzewweg, ghandha ir-ragunijiet taghha.

Gugliel: Imma x'ragunijiet jista' jkollha? Dan hu l-isjed li nixtieq naf... x'ragunijiet ghandha... Li Maria ghandha gibda lejja, hija haga sgura... nahseb li int ukoll intbaht b'dan.

Adriano: Iva, iva, dan osservajtu.

Gugliel: Forsi hemm x'imhabba ohra? Le, le, ma nahsibx... Vara daz-zmien kollu, nahseb li nsietu xi ftit.... Tassew li x'imdaqqiet jien ukoll inhoss li donnu ghadu haj.

Adriano: Zewga?

Gugliel: Iva... Haj!... Jien narah f'kull hin... Bejni u bejna... Donnu li jrid izomma mifruda... It-tifkira tieghu hija tfixkil kbir ghall-hena taghna... Haga tal-biza li tifkira ta' bniedem mejjet, tibqa' tghix mighek.

Adriano: Ghandek ragun... M'hawnx aghar minn meta bniedem mejjet jiehu postu fost il-hajjin....

Gugliel: Sewwa, sew, kif qed tghid int..... B'daz-zwieg, jien ga ghedt lil wand.....

Adr ano: Iva? X'qaltlek?

Gugliel: Ghall-ewwel m'gharfet tghidli xejn.. Taf int, l-idea li nizzewweg armla... imma issa, donnha ikkuntentat .. tinsab ferhana hafna u ghandha seba' mitt-sena biex tara lil Maria. Hija qed tlestila hafna xorti u nista' nghidlek li ga iffissat id-data tat-tieg.

Adriano: Ukoll?

Gugliel: Jekk Maria tilqa' l-istedina tal-mamà tighi, nghidlek li jirnexxili nikkonvinciha.

Adriano: Nittamaw!... Nittamaw!...

Gugliel: Bilhaqq... xtqt nghidlek xi haga... ahfirli jekk ser nabbuzza...

Adriano: (Sorpriz) Tkellem... tkellem...

Gugliel: (Ilaqlaq) Nahseb... li Maria, finanzjarjament, ma tantx hi qegheda f'qaghada tajba... Il-lum, il-hajja hija diffiçli hafna... nahseb l-int ukoll qieghed tinteressa ruhek ghaliha, hux hassew?... Jekk nista' niswielkhom b'xi mod....

Adriano: Kif??? X'igifieri?

Gugliel: Ahfirli... M'irridekx toffendi ruhek... Naf li hija haga delikata, imma bejnietna, m'hemmx ghalfejn wiehed jagimel kumplimenti... Jiena nqis ruhi bhala habib, anzi biex nghid hekk, bhala missier... intant, jien nhalli f'idejk... m'irridx li Maria tkun taf b'dan... Nitolbok...Grazzi, grazzi hafna.... A rivederci!

Adriano: Arivederci!.....

Muzika: . . . .

Maria : Tajt dawk il-flus lis-sinjura Kuncett... Ghedtilha li dan huwa l-ahhar xahar li....

Adriano: Thabbilx rasek... Flus ghandna kemm trid.

Maria : (Sorpriza) Kif???

Adriano: Flus ghandna kemm trid.. u meta jispiccawlna, hadd ma ingibu isjed... offrihomli huwa stess.

Maria : (B'lehen gholi) Guglielmi?

Adriano: Iva, Guglielmi... Ma kienx bizzejjed li fetah qalbu mighi... Li urieni bl-imhabba tighu ghalik.. Kellu l-wicc tost li jitlobni nkellmek ghalieh... Biex nikkonvincik . Le, dan, ma kienx bizzejjed... Biex aktar jumiljani, offrieli l-flus ukoll... S'hawn kelli nasal... Kuntenta, issa?

Maria : Jien?

Adriano: Int, iva int... Int kont li wassaltni f'dil-qaghada...Kieku int ma lqajtux l-ewwel darba li gie jarak, kieku l-lum, jien m'inhix nsofri din l-umiljazzjoni... Dan, int qed taghmlu ghaliex taf li jien ma nistax nitkellem... Ghaliex ma nistax naqbdu u nitfghu l-barra... Int qed tiehu gost tarani nsofri... Ichad li m'hux hekk, jekk ghandhek hila.

Maria : Imma kif, Adriano? Kif tista' titkellme mighi hekk? Ghidli... m'int thoss ebdarimors... Ebda misthija l-int daqshekk ingust mighi?

Adriano: Ingust?

Maria : Iva, ingust... anzi bniedem vili...

Adriano: Vili wkoll?

Maria : Iva... Int qed titfa l-htija tighek fuqhi.. Int kaxkartni mighàk... ghamiltni komplici mighek.. Int taf tajjeb li jien ma riedtekx taghmel dak il-pass... Ghamilt minn kollox biex nregghek l-ura... Bi kliemek, int, gagħaltni nċedi... Ghalik, jien zdibt u issa... issa li qed issofri l-konsekwenzi... qieghed tohoda kontra tighi... Ma tintebahx l-int bniedem bla gieh? Li ghamilek huwa dak ta' bniedem vili?

Adriano: Kompli, kompli, tieqafx.

Maria : Nieħu gost narak issofri!.... Divertiment sabieh tassew!... Minn dak inhar, jien qatt ma sibt mument mistrieh...Qatt mument hieni... Dejjem imhasba.. imbazza'.. Qatt m'abbuzajt nurik b'dak li kont qegħeda nsofri... Int riedt tarani ferhana.. Riedt li aħna nidhqu bina nfusna... Riedt li aħna nahbu l-bisa taghna minn xulxin.. Hekku fejn wasalna... f'liema disperazjoni.. U issa, ghandek il-wicc tost titfa' il-htija fuqhi... Kieku ma kontx inhoss ghalik... kieku ma nieqafx inlumek bi kliemi.

Adriano: Ghandhek ragun... Jien bniedem bla sens biex qieghed nohoda xkg mighek bis-serietà... il-qaghada taghna hija tad-dahq... Taf xejn liema hi l-aktar haga li qed tinkwetani? Dak li jien kelli jmut biex insir naf dak li ma kont naf qatt f'hajti.

Maria: : X'igifieri? X'sirt taf?

Adriano: Sirt naf l-int qed tidhaq bija.

Maria : M'hux tassew!... Irtira dak li ghedt.

Adriano: Le!... Dak li ghedt huwa minnu... Int minn dejjem dhaqt bija... Iva, dejjem...

Maria : Ghedtlek irtira kliemek...

Adriano: Tahseb li jien xxx ma nifhemx??? Tahseb li jien ghama? Il-gena tighek... l-inkwiet... il-bidla li saret fik minn ftit taz-zmien l-hawn... Ma tafx li heibijiethek jien naqrhom f'ghajnejk? Int ma tistax turini haga b'ohra... Dak li tahbi minni int, jghiduli huwa stess.. Iva, din hi l-izjed haga tad-dahq... Il-mahbub tighek jiftah qalbu mighi.

Maria : Il-mahbubtighi!... U int dan temmnu? Isa, tibzax twigibni... ghamel kuragg.. tkellem... temmnu, int, dan?

Adriano: Ukoll jekk m'hux hekk... il-qaghada ma tinbidilx... Meta l-fedeltà tkun bhala sagrificcju, huwa aghar minn tradiment... fedeltà ta' din ix-xorta tidwa biss biex minnha tinbed il-birda.. l-indifferenza... l-antipatija... l-mibeghda... Issa, x'jiena nghid? Int ghandek ragun... Jien, minn jien? Jien m'ghadnix li kont... jien sirt bniedem barrani ..tfixkil bejnhek u bejnu... Dan, qaluli huwa stess...dan kont nafu... Huwa uriek ir-ritratti tal-villa... sabieha tassew...Irid

: jiehdhok ghand il-mamà... irid ilaqqghek mal-hbieb... int issa tkun ferhana... xejn ma nghidlek gawdiha dil-hajja... gawdiha mill-ahjar li tista'... din ilhek tohloma hajtek kollha.

Maria : Iva, dil-hajja, jien kont nohlom biha... Issa nista' ngawdiha... imma le... dan ma nistax naghmlu ghaliex hemm int.. ghaliex jiena u int marbutin b'katina wahda....

Adriano: Bizzejjed... Fhimthek...fhimthek tajjeb...

Maria : Adriano...

Adriano: Mur...Nahseb li ma baqaghlna xejn x'inghidu...

Maria : Adriano!....

Adriano: Mur, mur... hallini wahdi...

Maria : Adriano, ahfirli... Ma kontx naf x'jiena nghid...emminni, dak li ghedtlek, ghedtulek ghaliex int weggajtli qalbi...

Adriano: Iva, iva, qieghed nifmek... mur issa u hallini wahdi...

Maria : Tghidlix hekk, Adriano... Dak li ghedtlek, ghedtulek ghaliex kont offiza... fiedt ninkik.. Nahliflek... li jiena nhobbok... iva, dejjem habbejtek... Minn fuqna ghaddew zminijiet koroh ... kien f'dawn iz-zminijiet li rajna kemm konna ninhabbu.. issa wkoll... iva, issa wkoll... Adriano, hares lejja... wigibni... ghidli li qieghed temminni.

Adriano: Iva, nemmnek... nemmnek....

Maria : Le, m'hux hekk.. twigibnix b'dan il-mod... Hares lejja... Dak li ghedtlek hawa tal-biza... Ahfirli...Hemm bzonn li jiena u int ninsew kollox... Iva, jien u int nkellimna bhal zewg imgienen... M'inthix temminni? M'inthix temminni?

Adriano: Iva....nemmnek.. nemmnek... imma issa, hallini.....

(Fade out)

(Fade in) Hoss: (L-arlogg jinstema' jdoqq is-sebgha)

Adriano:

Din hija l-grajja tighi.....

Deffien: Sofrejt.. sofrejt hafna....

Adriano: L-ahhar tahdida li kelli ma' marti gaghalitni nifhem hafna xorti... X'tista' tfisser l-hajja tighi? Xejn! Haga xejda! Haga mistmerra....Hija qaltli dak il-kliem, imbaghad talbitni mahfra... Kien tard wisq.. kliemha kien lahaq ferieli l-qalbi.. Jien kont ta' tfixkil ghaliha...X'hena nista' noffrila jien? Xejn.. Wasalt biex insir buiedem mejjet li qieghed jghix minn fuq spallejha... Ili nahseb hafna fuq il-qaghada tighi u taghha u issa... iddecidejt... ktibt ittra u tlaqt ilbarra... ili nimxi lejl shih.. issa ninsab hawn... Nisthajlek li tixtieq taf ghalfejn ghedtlek il-grajja tighi.... Ghaliex minn ghandek irrid favur ckejken. Haga zghira hafna... Dak l'irrid minnek, int ghandek l-ghodda addattat hafna ghalieh.

Deffien: U x'favur trid minn ghandi?

Adriano: Ifhimni, ftit... Kif ninsabu wahidna, jien, inneħħi hajti b'idejja u int, tidfinni fil-qabar tighi.

Deffien: Kif? Int qieghed tiġġennen!

Adriano: (Kalm) Le! M'inhix miġnun... Ifhimni... Li n-neħħi hajti hija l-ahjar haġa li nista' naghmel... Dan li tlabtek, jien ktibtu f'ittra lil mara tighi... Ghedtilha li m'hemmx ghalfejn tohodha bi kbira meta tisma bil-mewt tighi... Ghedtilha li jekk trid tibki... dan, ghandha taghmlu fejn ma jaraha hadd... bil mohbi ta' kullhadd... ghedtilha li dan huwa meħtieġ, ghaliex jien ma nistax immut darbtejn... Hemm bzonn li m-mut bil mohbi... l-istess bhal ma ghext... Habib, jeħtieġ li tghini... Dak li tlabtek, ghalik huwa xoghol hafif hafna... kwistjoni ta' ftit minuti.

Deffien: Imma, x'inti tghid??? Jien??? Le, le!!! Anqas nohlom biss m'irrid.

Adriano: Allura ma tridx tghini?

Deffien: Jidhirlek li ghandi nghinek? Tahseb li jiena nista' naghmel affarijiet bhal dawn?

Adriano: Imma ghaliex? X'hemm diffiċli f'dak li tlabtek? Jien huwa dak stess li ismu jinsab fuq dan il-qabar... Jien ghandi kull dritt li nkun midfun taht din il-lapida... Mir-reġistri taċ-Ċimiteru, jidher ukoll li jien ninsab midfun hawn... B'kumbinazzjoni kbira, sal-lum, jien ma stajtx noqoghod fil-qabar tighi... Issa wasal il-waqt li nirranġa l-iżball li sar... Jien noqtol ruhi b'idejja... int tidfinni u jien ma nitkellimx izjed.

Deffien: (Agitat) Ma jistax jkun!... Dak li qed titlobni huwa talbiża... M'iġġibx quddiem ghajnejk...

Adriano: Ma baqaghlix x'naghmel izjed... Dak li tlabtek huwa l-mezz wahdani li nġib kollox floku... l-eżistenza tighi jeħtieġ li tintemm... Marti, allura, tkun tassew mara armla... Jien, inkun tassew mejjet u b'hekk jissewwa kollox... ikun kollox fl-ordni... Ma nistax nifhem ghaliex ma tridx tghini.

Deffien: U ghar li m'irrdx nghinek... Il-imbrolja li ghamilt, int sibt ruhek f'dan il-gwaj kollu u issa trid li jien naghmel imbrolja ohra... Jien bniedem onest u m'irridx nidhol f'imbrolji bhal dawn.

Adriano: Jahasra... jien qed nitolbok biss li taqdi dmirek... Int huwa id-deffien taċ-ċimiteru... Int issib bniedem mejjet, barra mill-qabar tighu u terga' tqeghedu f'postu... dan hu, kull m'irrid minnek.

Deffien: Kollu ghalxejn li tkompli... Ir-regolamenti ma jammettux ftehim privat bhal dan... ~~Imbroljja~~ Int ejja hawn meta tkun mejjet, imbaghad nidhaddtu.

Adriano: Allura trid l'issib il-katavru tighi f'nofs ic-cimiteru? Li jien ser innehhi hajti hija haga sgura... Issa d-decidejt u hadd m'huw sejjer ireggaghni l-ura... Ghidli... Issa, li jien urejt lil mara tighi b'dak li ser naghmel.. ma nohrogx ta' tifel jekk ma nkomplix kelmti?

Deffien: Jahasra, jien ma jimpurtanix...

Adriano: Imma skuzi... Ahseb ftit fil-konsekwenzi... Jekk il-Pulizija isibu l-katavru tighi, allura tinkixef l-imbrolja li kont ghamilt... Marti issib ruhha arrestata... Ahseb, ahseb ftit... familja afrattata... waqt li jekk naghmlu kif ghedtlek jien, marti tkun tista' tizzewweg mill-gdid... Tkun ferhana.. hinja....... Alla tighi!!!.....

Deffien: X'gara???

Adriano: (Agitat) Marti tinsab hawn.... Iva, riesqa lejna.... Sahta! L-ittra tighi ma damitx ma waslet... Xxkik, Ma baqaghlix hin naghmel dak li ghedt... Ifhimni... Jekk tistaqsik... ghidilha li kollox lest.

Deffien: X'igifieri???

Adriano: (Mghaggel) Kollox, kollox lest... Jien qtilt ruhi b'idejja u int ga dfintni...Fhimtni?

Deffien: Int qed tiggennen!...

Adriano: Hekku waslet... Se nwarrab... tinsiex x'ghedtlek....

(Pawsa)

Maria : (Tolfoq) Skuzi... jekk joghogbok, taf tghidli jekk hux hawn dak is-sinjur li... li....

Deffien: Iva, sinjura...

Maria : Alla tighi!...

Deffien: Stabar, sinjura...

Maria : U kif nista' nistabar meta naf li....

Deffien: Ikkalma, ikkalma, sinjura....

Maria : Dan hu l-qabar taghna... Ghidli, hawn jinsab midfun?

Deffien: Sinjura....

Maria : Ghaliex ma wigibtnix? Irrid naf zewgi giex midfun jew le.

Deffien: Nixtieq kieku....

Maria : Ghidli... kellimni car... Ghidli x'gara.

Deffien: Ma nafx kif ser nibdielek .. inhossni ikkonfondut....

Maria : Ikkonfondut!... U ghaliex??? Kliemek qed ihassilni.

Deffien: Ghadhek ragun, sinjura... Ara, oqoghod bilqeghede hawn... bil-mod, infehemek kollox.

Maria : Imma x'gara? Ghidli x'gara?

Deffien: Sinjura....

Maria : Tkellem... tkellem, tibzax....

Deffien: Sinjura, kieku nghidlek li dik l-ittra kienet cajta...cajta ckejkna, terminni?

Maria : Cajta!!!.... (Ferhana) Allura, Adriano, ghadu haj....

Deffien: Iva, sinjura... haj mimli bil-ghomor....

Maria : Ghidli fejn hu... Irrid narah... Irrid nbusu... Irrid nitolbu mahfra....

Deffien: Sinjura, l-agitazzjoni li ghandhek fuqhek qeghda tbezzaghni... Ikkalma ftit, imbaghad...

Maria : Qalbi sejra tittir bil-ferh... Ghidli fejn qieghed... Hudni hdejh... Irridu hdejja... hdejja biex ma nidbeghadux aktar minn xulxin... Irrid nghanqu mieghi... Irrid nghidlu kollox.

Deffien: Hemm, sinjura...Hares fejn dak il-qabar... Hemm mohbi wara dak il-monument....

Maria : (B'ghajta ta' ferh) Adriano!....Adriano!....

Adriano: (Boghod mill-Mike) Maria!....Maria!... (Kommoss)

Maria : (B'lehen ferrieħi u mikser fl-istess hin) Adriano! Ghaziz tieghi!

Adriano: Gojja ta' qalbi... Ma ria!.. Maria!...

Maria: : Issa... issa kollox... Flimkien, il-boghod minn hawn, nghixu hienja...

Adriano: Imma kif jista' jkun?

Maria : Iva, l-istess bhal qabel... Int, hu r-ragel tieghi...Hadd ma jfixkilna izjed... Anqas Guglielmi... Dan, siefer dalghodu ghall-Indja.

Adriano: Ghall-Indja!... Hekk malajr???

Maria : Iva. Telegramm li wasallu lbiereh gaghalitu jsiefer minnufieh... Mewt ta' malajr tad-Direttur tad-ditta, fil-qasam li hemm fl-Indja, lahqitu minn floku... Kuntent issa? M'hemmx izjed biza... Inxi nmorru... Ghada stess nidbeghedu minn hawn...

Adriano: Immorru... Iva, ahjar milli bqajt hawn....

Maria : Adriano tieghi!...

Adriano: Anglu ta' qalbi!...

(Pawsa)

Peffien: U jien... wahdi mill-gdid.... Ahjar... Iva, ahjar hekk.... Irgajt ghaqqad familja... Kien ser jkolli habib ma min nghid kelma....Ma jimpuртax... issa drajt f'dan ic-cimiteru... Isimghu x'hemda!... X'paci!.... Xi gmiel ta' sigar ghandi madwari... Xi hlewwa ta' lwien!... Kont insejt li m'inhix wahdi... Nighi hawn l-ghasafer... Xi hlewwa ta' ghana... f'inzul ix-xemx, donnhom jiggennu bil-ferh... Le, le. dan m'hux cimiteru, imma gnien... gnien sabieh u hleju.

<u>Musika Qawwija</u>: . . . .